

Nemške čete so slednjic zavzele vas Douaumont.

VRUČI BOJI PRI VAUXU SE DOZDAJ NISO POJENJALI. — FRANCOZI PRED DOUNAUMONTOM. — PARIŽKA POROČILA. — FRANCOZI PREDSEDNİK R POINCARÉ V VERDUNU. — ANGLEŠKO URADNO POROČILO. — NEMCI SO VJELI VEČ KOT TISOČ FRANCOZOV. — BITKA JE POSTALA VELIKO BOLJ VROČA KOT JE BILA ZADNJE DNI. — STRAŠNO OBSTRELJEVANJE.

Pariz, Francija, 3. marca. — Danes popoldne je izdalo vojno ministrstvo poročilo, da so zavzeli Nemci vas Douaumont. Okoli vasi Vaux, ki leži malo bolj južno, divjajo strašni boji.

V Lotaringiji so odbili Francozi močan nemški artilerijski napad.

Pariz, Francija, 2. marca. — Nocoj je bilo tukaj sledeče uradno razglašeno:

Bitka, ki se vrši severno od Verduna, še zdaj ni končana. V okolici Douaumonta smo zasedli nekaj višin, s katerih zamoremo kontrolirati vso okolico. Naša artilerija se je omejila samo na obstreljevanje nemških koncentracijskih točk, posebno onih v okolici Beaumonta.

Adjutant Navare je izstrelil večeraj že šesti nemški zrakoplov. Zrakoplovec, ki sta bila le lahko ranjena, so Francozi vjeli.

Berlin, Nemčija, 3. marca. — "Koelnische Zeitung" je dobila podrobna poročila o bitki, ki se je vršila v gozdu pri Haumontu. Poročilo se glasi:

Med nemškimi postojankami v bližini Glabisa in med Haumontom leži velika ravnina. Ker niso mogli naši vojaki dobiti pri prodiranju nobenega kritja, je umevno, da jih je jako veliko število padlo. Utrdbe pri Haumontu so bile opremljene z najmodernejšimi topovi.

Popoldne je bilo izdano povelje za splošen napad. Francozi so se izvanredno hrabro borili, toda naših niso mogli zadržati.

Nemci pravijo, da so francoski strelni jarki v higienni oziru veliko boljši kakor pa nemški. To so že pred meseci konstatirali razni nevtralni vojni poročevalci.

Pariz, Francija, 3. marca. — Francoski predsednik Poincaré je bil v torek v vasi Revigny, kjer je osebnost odlikoval par vojakov, ki so bili 20. februarja izstrelili neki nemški zrakoplov Zeppelinovega sistema. Nato se je podal Poincaré v Verdun, kjer se je mudil par ur.

Vojni minister Gallieni je vsem vojakom čestital, ker so zadržali nemški naval.

London, Anglija, 3. marca. — Nocoj je bilo sledeče uradno razglašeno: Pri "Hohenzollern" reduti smo eksplodirali danes šest min in zasedli žrelo, katero so eksplozije napravile. V tej okolici se vrše neprestano vroči artilerijski spopadi.

Pri Ypernu smo zavzeli večeraj nemške strelne jarke v dolžini 200 jardov ter vjeli pet častnikov ter 249 mož.

Berlin, Nemčija, 3. marca. — Naše čete so pri zavzetju Douaumonta vjele preko tisoč francoskih vojakov.

Pariz, Francija, 3. marca. — Časopisje se bavi na dolgo in široko o položaju pri Beaumontu. Večina časnikov je mnenja, da Nemci ne bodo prav ničesar opravili. Sprva so mislili, da bodo tako napredovali, kakor so lansko leto na Rusko Poljskem, pa so bili že drugi ali tretji dan zelo razočarani. Zdjaj so izprevideli, da je vse njihovo prizadevanje zastoj.

Severno od Verduna bomo kmalo stopili v ofenzivo in pognali sovražnika v beg.

Berlin, Nemčija, 3. marca. — Poročilo, ki ga je izdalo vrhovno vodstvo nemške armade, se glasi:

Na višinah južno od reke Maas smo zavzeli po tri dnevne obstreljevanju vas Douaumont. Vjeli smo več kot tisoč francoskih vojakov in zaplenili veliko težkih topov.

Naši letalci so obstreljevali zunanje verdunske utrde. Južno od Yperna so zasedli Angleži nekaj kotlin, katere so povzročile mine, toda od tam smo jih že naslednji dan pregnali.

Južno od prekopa La Basse je po bajonetnih naskokih, ki so se vršili zadnje dni, zavladal skoraj popolen mir.

V Champagne je sovražna artilerija še vedno v akciji. Škode ne povzročajo posebne, ker zamoremo mi z nekaterih postojank kontrolirati skoraj vso okolico. V gozdu Bolance smo uspešno odbili vse francoske napade. Nemci so začeli s ponovno koncentracijo svojih čet.

Brezplačno

dobe vsi naši naročniki v Pennsylvaniji knjižico "Nova postava s ponesrečena delavca v Pennsylvaniji." Spisal je to knjižico Koste Unkovič, prevnik.

Odklivanje.

London, Anglija, 3. marca. — Danes zvečer je bilo uradno razglašeno, da je izročil francoski poslanik angleškemu vojnemu ministru lordu Kitchenerju veliki križ častne legije.

Rušilec trgovine.

Angleški kapitan poroča, da je neznan parnik streljal na njegovo ladjo. — Se skriva blizu Amerike.

Newport News, Va., 3. marca. — Kapitan D. W. Griffiths, poveljnik angleškega parnika "Swift Wings", pripoveduje, da je kakih 400 milj od ameriške obale streljala nanj neka sovražna ladja, ki je ime mu je neznan. Podobno zgodbo je povedal kapitan Johnston, ki je dospel s svojim parnikom "Lady Plymouth" v Old Point.

Kapitan Griffiths je rekel, da je bežal s svojim parnikom, kolikor je mogel, ko ga je začela obstreljevati neznan roparica in da se mu je zdelo nekaj časa, da ga bo sovražnik dohitel. Parnik "Swift Wings" je bil napaden ob peti uri popoldne in dim napadalne ladje se je mogel videti do mraka, narkar je izginila vsaka sled o napadalcu.

Kapitan na "Swift Wings" je videl dva skrivnostna parnika tudi v bližini angleškega otoka Bermuda, a se ni hotel natančneje pogibati za njihovo identiteto, temveč je začel bežati, kolikor je mogel.

Parnik "Lady Plymouth" je bil preganjan od neke neznan ladje šestintrideset ur sredi atlantskega oceana. Posrečilo se mu je ubežati pod varstvom noči in prihajajočega viharja.

Aretiranje potnika-morilca.

Kristijanija, Norveško, 3. marca. — Ob prihodu parnika "Oscar II." iz New Yorka, je aretirala policija na prošnjo ameriškega poslanstva židovskega potnika Jofir Holubowskega, ki je obtožen umora v Pennsylvaniji. Holubowski, ki je namenjen domov na Rusko, zatrjuje svojo nedolžnost, ven dar pravi, da se ne bo upiral izročitvi.

Rumunija žaluje po umrli kraljici

Amsterdam, Nizozemska, 3. marca. — Poročila, ki prihajajo danes iz Bukareste, zatrjujejo, da je v žalni obleki vsa Rumunija rad smrti kraljice, ki je bila kot pesnica in pisateljica znana pod pesniškim imenom "Carmen Sylva" (v latinskem jeziku za: pojoči gozd). Prestolnica je vsa v črni žalni obleki in zastavah in vse javne prireditve so bile preklicane za dva tedna.

Pogreb se bo vršil jutri.

Uničeni Zeppelin.

London, Anglija, 3. marca. — Iz Amsterdama poročajo, da sta bila uničena dne 21. februarja v Belgiji dva Zeppelina.

"Eden Zeppelinov se je vračal iz ognja ter je bil očitno zadet od artilerijskega ognja", je trdilo poročilo. "Padel je na tla pri Ezeheze ter poškodoval neko hišo in ranilo osemnajst otrok." "Drugi je padel pri Maisnault. Razvaline so naložili na nek vlak, ki je vozil v Kolín na Nemškem."

Povišanje plače delavkam.

Philadelphia, Pa., 3. marca. — Petnajststo deklet, ki so zaposlene pri Stetson Hat Company, je dobilo obvestilo, da bodo dobile povišanje plač, ki bo znašalo približno \$1.25 na teden.

Več sto mož je zastavkalo večeraj. Odboru, ki zastopa stavkajoče, so odrekli pogovor z družbinimi uradniki.

Theodore Roosevelt.

Port of Spain, Trinidad, 3. marca. — Danes je dospel semkaj polkovnik Roosevelt s svojo soprogo. Pozdravil ga je zastojnik guvernija in mnogih odličnih meščanov.

Tukaj bosta ostala deset dni. Ker si oba gosta želita počitka, se bosta odzvala le nekaterim povabilom.

BOJAKI POSORI

Ker nam letos nikakor ni mogoče dobiti PRATEK in starih kron, opozarjamo vse naše rejale na nakup, da naj pridno varčujejo na letošnjem Koledarju dobite zelo zanimiv članek "Pes v vojni". V njem je natančno popisano, kako so se postuževali psov že stari Rimljani in Grki, ter je povedano, kakšno ulogo igra pes v sedanji vojni. — V Slovensko-Ameriškem Koledarju najdete še veliko lepih povesti, raznih drugih člankov in veliko šale. Koledar krasi nad trideset slik. Naročajte ga pri: SLOVENSKO PUBLIKING CO., 22 Cortlandt St., New York, N. Y.

Stavka krojačev.

V New Yorku je zastavkalo 5000 krojačev. — Zahtevajo, da se jim zviša plačo za 20 odstotkov.

Te dni je zastavkalo v New Yorku 5000 krojačev, ki so večinoma uslužbeni v raznih delavnicah in krojačnicah na 5. Ave. Generalni organizator je izjavil, da bodo najbrže zastavkali krojači po celi državi in da bo udeleženi pri stavki najmanj 150,000 oseb. Danes popoldne bo zastavkalo v New Yorku še kakih 15,000 krojačev. Stavkarji zahtevajo, da se jim zviša plača za 20 odstotkov in da se odpravi takozvane "open shops". Po nekaterih delavnicah je namreč tako: predelavci pomeirijo in vrečejo obleke ter dajo posamezne kose krojačem, da jih doma sesijejo. Krojači so morali dozdaj delati 14 do 16 ur na dan, in so dobivali za to samo kakih \$12 na teden. Obleko katero napravi delavec v enem dnevu, prodajo na 5. Ave. za \$75. Te dni se bodo vršila po New Yorku zborovanja, na katerih bodo postavili stavkarji resolucijo in jo poslali pristojni oblasti. — Za mir in red bo skrbelo policija. — Stavkarji upajo, da bodo v tem boju zmagali.

Eksplozija.

Lancaster, Pa., 3. marca. — Sinoči je bila razrušena hiša Williama Lebegerna od plinove eksplozije. Lebegern je mrtev, njegova žena pa nevarno ranjena. Gospodar Lebegern je baje sam odprl plin s samomorilnim namenom. — Njegova žena je zaduhala plin ter šla gledat za vzrok z gorečo svetilko. Takoj nato se je pripetila eksplozija ter jo je odneslo skoz okno, da je padla enajst čevljev na tla. Njeno stanje nevarno.

Zamoraki boksar.

London, Anglija, 3. marca. — Jack Johnson, zamorski boksar, je sinoči zapustil London ter se podal s svojo ženo v Koruno na Španskem. Zadnji teden je dobil Johnson od angleških oblasti povelje, da mora oditi iz Anglije. Takrat se rekli, da bo šel Johnson v južno Ameriko.

Pobeg jettnikov.

Mercer, Pa., 3. marca. — Iz Mercer okrožne jettinčnice so pobegnili štiri jettniki na ta način, da so prekopalj luknjo skoz osemnajstvalčno steno. Stražniki jih zasledujejo. Jettniki so si napravili dolno vrvi iz posteljnih odej ter se po vrvi spustili skoz napravljeno luknjo ob steni na tla.

Dresura.

Lmed vseh živali je pse najlažje iredirati. — Dresirane pse se uporablja v razne namene.

Pes in konj sta najbolj zvesta sloveku. Kdo še ni bral o slavni bernardinskih pseh, ki pozimi rečujejo ponesrečene potnike, jih spravijo k gostoljubnim menihom ter jim s tem rešijo življenje? — Pes in človek sta neločljiva prijatelja. Psa se da lahko dresirati in se ga lahko uporabi za razne namene. Posebno v sedanji vojni igrajo psi zelo važno ulogo. — V francoski armadi imajo pse, ki prenašajo važna poročila, ki iščejo po bitki ranjene in ki avizirajo prihod sovražnika. Pes je posebno prvim četam v zelo veliko pomoč. Večkrat se je že zgodilo, da je našel pes ranjenca dve ali tri milje vstran od bojne črte, narkar je pritekkel k četi in začel toliko časa cviliti, da se je odpravila z njim vojska patrolja in našla ranjenega vojaka.

V letošnjem Koledarju dobite zelo zanimiv članek "Pes v vojni". V njem je natančno popisano, kako so se postuževali psov že stari Rimljani in Grki, ter je povedano, kakšno ulogo igra pes v sedanji vojni. — V Slovensko-Ameriškem Koledarju najdete še veliko lepih povesti, raznih drugih člankov in veliko šale. Koledar krasi nad trideset slik. Naročajte ga pri: SLOVENSKO PUBLIKING CO., 22 Cortlandt St., New York, N. Y.

Iz Male Azije.

Poročila pravijo, da se Turki približujejo Adenu. — Ruske čete so zavzele mesto Bitlis.

Petrograd, Rusija, 3. marca. — Vrhovno poveljstvo ruske armade poroča o položaju v Kavkazu: Naše čete neprestano zasledujejo sovražnika. Boriti se morajo s silnimi težkočami, ker so ceste zasnežene in ker mraz še vedno ni pojenjal.

Rusi so zavzeli po parurnem obstreljevanju mesto Bitlis in zaplenili šest topov. Med jettniki se nahaja tudi 16 častnikov in 1 polkovnik.

Berlin, Nemčija, 3. marca. — Turško vrhovno poveljstvo naznaja:

V bitki, ki se je vršila pri Dja-fjuhu (blizu Adena), so izgubili Angleži 160 mož. Angleži so začeli zapuščati razna pristaniška mesta, posebno pa Aden.

London, Anglija, 3. marca. — Arabci so pod poveljstvom turških častnikov zasedli mesto Sidi Barani v zapadnem Egiptu, 26. februarja so imeli Turki velike izgube. — Angleži so jim odvzeli 33,000 patron, eno strojno puško in petdeset velbelodov.

Carigrad, Turčija, 3. marca. — Zavezniške bojne aldijske obstreljevalce Sedi-I-Bahr. V Kavkazu ni nič novega.

Boji ob Dvini in Seretu.

Berlin, Nemčija, 3. marca. — Nemško vrhovno poveljstvo poroča: — Ob reki Dvini in ob Seretu so se vršili veliki spopadi med našimi in ruskimi četami.

Petrograd, Rusija, 3. marca. — Uradno se razglasa: — Naša posadka je razkropila sovražne čete, ki so se približale mestu Čartorsku v Voliniji.

Bolgarska.

Sofija, Bolgarsko, 3. marca. — Ministrski predsednik Radoslavov je rekel pred kratkim, da vsa bolgarske stranke zadovoljne z vladno politiko in da se popolnoma strinjajo z njo. Bolgarska ne hrepi po nobenemu ozemlju, ampak bo pridržala samo oni del Macedonije, katerega so ji bili v drugi balkanski vojni odvzeli Srbi.

Pozor pošiljatelji denarja!

Tekom vojne smo odposlali hranilnicam, posojilnicam ter posameznim osebam na KRANJSKO, STAJERSKO, ISTRIJO, KOROŠKO, HRVATSKO, in druge kraje v AVSTRO-UGRSKI blizu 7 milijonov kron. Vse te pošiljave so dospela v roke prejennikov, ne tako hitro kakor prej v mirnem času, toda zanesljivo. Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancom, ki ga od tam pošljejo vojaku, ako vedo za njegov naslov. Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order" ter priložite Vaš natančen naslov in naslov osebe, kateri se ima izplačati.

Cene:			
K	\$	K	\$
15.....	90	130.....	16.80
16.....	1.60	135.....	18.20
17.....	2.50	140.....	19.60
20.....	3.00	145.....	21.00
25.....	3.70	150.....	22.40
30.....	4.40	170.....	25.80
35.....	5.10	180.....	28.20
40.....	5.80	190.....	30.60
45.....	6.50	200.....	33.00
50.....	7.20	250.....	35.00
55.....	7.85	300.....	42.00
60.....	8.55	350.....	49.00
65.....	9.25	400.....	56.00
70.....	9.95	450.....	63.00
75.....	10.65	500.....	70.00
80.....	11.35	600.....	84.00
85.....	12.05	700.....	98.00
90.....	12.75	800.....	112.00
100.....	14.00	900.....	126.00
110.....	15.40	1000.....	139.00

Ker se zdaj cene denarja skoraj vsak dan menjajo, smo primorani računati po najnovejših cenah in bomo tudi nakazovali po njih. — Včasih se bo zgodilo, da dobi naslovnik kaj več, včasih pa tudi kaj manj. List dospel na spazd pomeni par dni kasneje in med tam, ko dobi naslovnik list v roki, se pri nas cene morda še večkrat spreminjajo.

TVRDEKA FRANK BANKER, 22 Cortlandt St., New York, N. Y.

Senat zavrnil resolucijo. Največja nesreča na morju.

SENAT JE ZAVRNIL RESOLUCIJO, NAPERJENO PROTI POSTOPANJU PREDSEDNIKA WILSONA. — GLASOVANJE. — REPUBLIKANCI IN DEMOKRATI. — SLAB UTIS V BERLINU. — PREDSEDNİK IN UPRAVNI URADNIKI ZADOVOLJNI. — 3.130 MOŽ UTONILO PRI POTOPU LA PROVENCE. — POMOŽNA KRIŽARKA JE PREVAŽALA ČETE. — NAJVEČJA NESREČA V MORNARIŠKI ZGODOVINI.

Washington, D. C., 3. marca. — Danes je glasoval senat o Gorejevi resoluciji v svarilo Amerikancem, naj ne potujejo na oboroženih parnikih ter jo zavrgel z veliko večino glasov, namreč z 68 proti 14 glasovi.

Odbor za zunanje zadeve v poslanski zbornici je poleg tega ugledil pot z 17 proti dvema glasovoma za odstranjenje vseh podobnih razmer v tej zbornici. V svojem poročilu zatrjuje odbor za zunanje zadeve, da stavi ustava voditev diplomatskih pogajanj v roke predsednika in se odboru za zunanje zadeve vsled tega ne zdi umestno, da bi se poslanska zbornica umeščala v taka vprašanja.

Izkazalo se je po zasebnih zaupnih brzojavkah, da je imelo nesoglasje v ameriškem kongresu v Berlinu ravno tak upliv kakršnega se je predsednik Wilson bal. Ta poročila dalje še dokazujejo, da je imela nemška vlada v Berlinu gotovo mnenje, da ameriški kongres ne bo podpiral Wilsona, če bi on zagovarjal stališče, da nihče ne sme potapljati trgovskih ladij, čeprav so oborožene v obrambne svrhe, kar je dovoljeno po obstoječih pravih mednarodnega prava.

Brzojavke, ki so dospela v Washington danes popoldne pokazujejo, da so v Berlinu mnenja, da predstavlja pravo mišljenje v Ameriki ne predsednik, temveč kongres.

Predsednik Wilson se ni še izrazil o koraku, ki ga je napravil senat, ki je zavrnil Gorejevo resolucijo, ker nestrpnost pričakuje, kaj bo ukrenila poslanska zbornica kongresa. Upravni uradniki v splošnem pa so zadovoljni z izidom glasovanja v senatu.

V prilog predsednikovega stališča so glasovali vsi demokrati, razven dveh, poleg tega pa tudi večina republikancev. Tudi senator Gore, ki je s svojo resolucijo napravil toliko nesoglasja, je glasoval z večino senatorjev ter rekel, da ne bo predložil nikake resolucije več ali pa poskušal oživiti načrt, ki ga je senat zavrgel.

Pariz, Francija, 3. marca. — Danes je naznanilo mornariško ministrstvo, da se je nahajalo na krovu francoske pomožne križarke "La Provence", ki se je potopila v Sredozemskem morju 26. februarja, skoro 4000 mož.

Ker je naznanilo mornariško ministrstvo, dne 29. februarja, da znaša število preživelih 870, cenijo iz tega, da je poginilo pri potopu parnika "La Provence" nad 3.130 mož.

To je edini slučaj v zgodovini, da bi poginilo toliko ljudi naenkrat pri potopu ene ladje na morju. To je tudi največja katastrofa v mornariški zgodovini, celo tudi, če sta se potopili dve ali več ladij. Iz kateregakoli stališča je to največja nesreča na morju z ozirom na izgubo življenj izza 27.-28. maja, ko je bilo rusko brodovje pod admiralom Roždestvenskim uničeno od admirala Toga in njegovega japonskega brodovja, v kateri bitki je poginilo 4000 ljudi, deloma ubitih, deloma so utonili z 21imi bojnimi ladjami.

Do potopa parnika "La Provence" je bila največja nesreča na morju ona, ki je zadela parnik "Titanik" od parobrodne družbe White Star Line. "Titanik" je zadel ob ledeno goro dne 14. aprila 1912. ter se je potopil z 1595 potniki na krovu, dočim je bilo rešenih samo 743.

Francosko mornariško ministrstvo ni dalo nikakega pojasnila o vzroku potopa "La Provence", vendar domnevajo, da je zadela ob mino ali pa je postala žrtev kakega sovražnega podmorskega čolna, ki je prevažala francoske čete med pristani ob Sredozemskem morju.

Portugalska zaplenila nadaljne ladje.

London, Anglija, 3. marca. — Nek častnikarski dopisnik v Bombayu v Indiji poroča, da je bila obsejena portugalska zastava na vseh nemških parnikih v Mormogao in da so bili Nemci, ki so bili na parnikih, vsi internirani v Panjnju.

Panjini ali Nova Goa je glavno mesto portugalske kolonije Goa v Indiji. Pred kratkim je bilo razglašeno, da je zapovedala portugalska vlada zapleniti tudi vse nemške ladje, ki se nahajajo v portugalskih kolonijah.

Cadorna.

Rim, Italija, 3. marca. — Italijansko vrhovno armadno poveljstvo razglasa: Silno visok sneg (ponekd ga je kakih pet metrov) popolnoma niče na ovira delovanja naših patrolj in naše artilerije. V okolici Gorice in ob soški fronti je položaj neizpremenjen.

Rusko posojilo.

Chicago, Ill., 3. marca. — Skoro so končane že vse priprave za podpisovanje triletnega ruskega posojila v znesku 75 milijonov dolarjev, ki ga bodo krili ruski železniški vrednostni papirji.

GLAS NARODA

(Slovensko Dnevno.)
Owued and published by THE SLOVENIAN PUBLISHING CO.
FRANK SAKSEK, President.
LOUIS BENEDIEK, Treasurer.

Place of Business of the corporation
and addresses of above officers:
35 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Subscription rates
Kada leto velja list na Ameriko in
Canada.....\$3.00
na leto.....1.50
samo leto na mesto New York... 4.00
na leto na mesto New York... 2.00
Evropa na vsa leta.....4.50
na leto.....2.55
Stranice.....1.70

"GLAS NARODA" istinja vsak dan
izvzemli nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00
advertisements on agreement.

Double rates for orders on account
of postage.
Money Order.

Orders for advertising space
should be accompanied by cash
or money order.

Deposits in postpaid envelopes to
be made:
"GLAS NARODA"
35 Cortlandt St. New York City

Telephone 4687 Cortlandt

Vojni računi.

Razni statistiki, ki so izražali
svoje sodbe z ozirom na to vojno,
so bili ravno tako v zmoti, kakor
vsak drugi, ki se je lotil kaj ta-
kega. Njihove sodbe so bile preveč
zadovoljive, preveč gotove in
prelahke so jim vrjeli. Kakor hitro
so se vse bojujoče se države
odločile, da bodo rabile tudi vsi
privatni kapitali svojih dežel, te-
daj so splošno začeli računati vse
premoženje držav, kakor Anglije,
Francije in Rusije, ter so ga pr-
imerjali z onim v Nemčiji in Av-
striji, ki je bil precej manjši, in
statistiki so rekli: "Bogastvo mora
zmagati!" Natančno so dolo-
čevali čas, kdaj se bo začela po-
kazovati prednost kapitala, toda
izkušnje so pokazale, da so bile
vse te sodbe daleč od dejanskega
uresničenja.

So različne vrste bogastva in
različne stopnje koristnosti tega
bogastva za vojne namene. Dočim
je bila v bogastvu, kakor ga ka-
žejo statistike, Nemčija z Avstrijo
očitno na slabšem, je imela ve-
liko več uspeha drugje in je znala
svoje bogastvo uspešneje upora-
biti v uničevanje sovražnika, ka-
kor pa so mogli to storiti njeni
nasprotniki.

Podobno je tudi s sloveskim
materijalom, ki je tudi igral ve-
liko ulogo v računih statistikov,
ki so primerjali omejeno število
nemških in avstrijskih vojsk z ve-
likanskimi števili ruskih, angle-
ških, francoskih, indijskih in drug-
ih sil ter iz tega sklepal, da bo-
do to velikanske sile igralo odlo-
čilno vlogo. Po teh računih bi mo-
rali Nemci že zdavnaj izgubiti, to-
da zopet se je pokazalo, da Nemci
še vedno silovito napadajo, kakor
je ravno pokazala zadnja ofenzi-
va proti francoski trdnjavi Verdun,
kjer so žrtvovali toliko mož, da
bi človek mislil, da jih imajo
brez števila. Vendar, kdor pozna
nemško natančnost in gotovost
pri podjetjih, mora misliti, da
jim vsaj za dolgo še ne primanj-
kuje vojaštva in da ima tudi v
streljivu in drugih potrebščinah
še velike rezerve.

Neki francoski strokovnjak,
kojega ime ni znano, je dokazal,
da bo Nemčija zmožna obdržati
svojo sedanjo oboženo silo sa-
mo do 1. aprila. Nemško moč ra-
čuna na štiriinpol milijone mož
ter navaja stalne mesečne izgube
nemških vojsk na 200,000 mož.
Potem prištevava vse mogoče rezerve
Nemčije, ki si jih more domi-
sliti in pride do zaključka, da
Nemčija ne bo mogla ohraniti
svoje stalne sile čez prvi april t. l.
Seveda, če bi bilo to vse res, še
ne pomeni, da bi se Nemčija zru-
šila takoj, temveč bi še lahko dol-
go časa nadaljevala z vojno, če-
prav z manjšimi silami. Nemčija
je skoro neprestano napadala,
zato je tudi izgubila več mož. Če
pa bi se začela braniti, bi postajala
njene izgube vedno manjše.

Nemški vojaški strokovnjaki
pravijo, da zavazniki ne bi mogli

abitati toliko nemških vojakov, ko-
likor jih pride novih vsako leto
v vojaške, če bi hoteli Nemci sa-
mo braniti, kar so dozdaj dobili.
Tudi znajo Nemci precej dobro
varčevati s svojimi četami. V bal-
kanskem bojevanju so izgubili
baje samo kakih deset tisoč mož.
Poleg tega vlada v nemški vojski
velikanska disciplina. Za dobrega
vojaka ne velja oni, ki se preveč
izpostavlja, temveč oni, ki ostane
živ.

Vendar pa prej omenjeni stro-
kovnjak ni prepričan. On stavi
stalne mesečne nemške izgube
na 200,000. Pred nekaj časom
pa je angleški vojni podtajnik
naznanil v poslanski zbornici, da
znajo nemške izgube 2,535,768
mož, kar se strinja tudi z nem-
škimi zasebnimi cenitvami, dočim
je našel francoski statistik 3 mi-
lijone 200 tisoč mož, ki so padli v
šestnajstih mesecih. On pravi, da
je bilo samo 100,000 nemških ra-
njencev ozdravljenih poslanih na-
zaj, dočim Nemci zatrjujejo, da
znajo število ranjenecov, ki jih o-
zdravijo in zopet pošljejo na bo-
jišče, celih 60 odstotkov. Iz tega
se razvidi, da je francoski stati-
stik računl izgube Nemcev in
Avstrijev skupaj, toda vpoštev-
jemal samo nemške rezerve, ne da
bi se oziral na avstrijske.

Vse statistike so nepopolne. Še
mnogo bolj one, ki se tičejo izgub
v vojni. Te so podvržene prvič
neizogibni zmotljivosti statistik
sploh, poleg tega pa se skrbi vsa-
ka stranka za to, da izgleda
končni rezultat zanjo ugodnejši.
Zato nobena stranka nikdar ne
pretirava svojih lastnih izgub,
skoraj vedno pa one nasprotni-
kov.

Vsekakor so nas naučile izkuš-
nje, da so vsi računi statistikov
večinoma napačni, ker so odvisni
od mnogih slučajev, za katere ni-
hče ne ve vnaprej.

Dopisi.

Johnstown, Pa. — Mnogo im-
no slovenskih in drugih pesmi, ki
bi jih naša družstva z velikim za-
nimanjem pema, pa jih poznamo
le mali del. Poznani sta nam še naj-
bolj pesmarici Družbe sv. Mohorja
in reči moram, da sta jako do-
bri in za naše razmere zelo pri-
pravni. Vendar pa v teh dveh pes-
maricah ni zapopadna vsa pev-
ska umetnost in učenost. V sreč-
nem položaju pa smo, da imamo
poleg teh še precejšnje število
pesmaric "Glasbene Matice", No-
ve akorde i. dr.; vsekakor so te
zbirke slovenskih in hrvatskih
pesmi večje glasbene vrednosti
kot prve. Poleg teh imamo še sta-
ro zbirke, kakor "Lira", "Gri-
ca" i. dr. Vrhte ga je še nekateri
slovenski skladatelji sami izdali
svoje skladbe; tako poleg drugih
Flajšman, Hajdrih (Jadranski
glasovi), Volarič, v novejšem času
Lajovec, Gerbič itd. Sam ne vem
vseh. Večini pevcev sta zlasti Vo-
larič in Hajdrih dobro znana po
svojih skladbah. In dasi sta bila
obadva dobra in zelo plodovita
skladatelja, vendar najdemo nji-
hovih pesmi v slovenskih zbirkah
primeroma malo. Raztresene so
njih pesmi med rojake, nekatere
celo samo v rokopisih. Zlasti na
Primorskem sem našel mnogo Vo-
laričevih skladb, ki še nikdar niso
videle tiskarskega stroja. In ven-
dar ni ne Volarič, ne kateri drugi
skladatelj pisal pesmi za gotove
osebe, ali gotova družstva, temveč
za splošno uporabo. Tako so te
pesmi in zbirke razširjene med
posameznimi društvi in osebami
zlasti v stari, pa tudi v novi do-
movini. (Tudi jaz jih imam ne-
kaj.) Ali ni to greh, da te pesmi
niso znane vsem družstvom? In
vendar bi se to prav lahko doseg-
lo; toda le tedaj, ako bi bila pev-
ska družstva med seboj v kak-
i zvezi, to je v organizaciji. Če iz
teh vzrokov nam je organizacija
pevskih društev krvava potreba.

Zlasti bi pa spoznavali različne
pesmi ob skupnih prireditvah in
koncertih. Različna društva bi za
nas proizvajala do tedaj nepozna-
ne, povsem nove, dasi morebiti že
stare skladbe. Kar bi nam ugaja-
lo, bi si izposodili od bratskega
društva; tako bi pomnožili svoj
pevski repertoar in razširili svoje
pevske obzore. Povečini smo Slo-
vencei delavci in kot taki bi morali
v vsakem društvu vpeljati nekaj
delavskih pesmi. Nimamo jih
mnogo, a nekaj vendarle. Jaz
imam n. pr. sledeče: Delavska
himna, Budilna, Marsellaise, Mi-
vstajamo, Rdeči prapor, Sociali-
stična korčevica. Pesem "Mi-
vstajamo" ima nekaj napak, rad
bi jo pa dobil brez napak; zato
prosim rojake, ako ima kdo to pe-

sem, da mi jo blagovolj poslati,
da svojo popravim. Ravno danes
pa mi piše nek pevec iz zapada,
da bi mu poslal "Pesem svobode"
(Odkod ta hrup veseli?) Ker je
nimam, zato prosim, da mi jo kdo
pošlje. Preprišem jo takoj zase in
za prijatelja na zapadu ter jo ne-
mudoma vrnem. — Dosedaj sta
bila objavljena dva dopisa kot od-
govor na mojega; oba iz osrednje-
ga zapada. Zelo rad pa bi slišal
kakor pevsko sapico iz vzhoda; za-
to čakam. — Ignacij Hude, 913
Von Lunen Road, Johnstown, Pa.
Chicago, Ill. — Chicago je tako-
reko središče cele Amerike. Na
prostoru, kjer je zdaj Chicago, je
bilo pred sto leti par koč, danes
ina pa mesto do dva milijona pre-
bivalcev. Pred kakimi šestind-
desetimi leti je bilo tu v Chicagi
kakih šest ali osem Slovencev,
med njimi tudi rojak Ogulin, ki
ve veliko povedati, kako so se tu
zbirali razni Slovenci, ki so bili
krošnjari, n. pr. Rupe in Vrtni,
ki sta dandanes bogatina ob Mi-
chiganškem jezeru. Lahko se reče,
da so v Chicagi zastopani narodi
vsega sveta. Slovencev je tukaj in
v okolici kakih 4000 do 5000.

Včasih se snidejo pri veselicah in
se malo pozabavajo. Zadnji čas
so se začeli zanimati za lasten
društveni dom. Dozdaj imamo le
gostilno pod imenom Kranjski
dom in Narodni dom. Poleg gosti-
len imamo tudi druga podjetja.
Bratje Rovtar imajo tovarne za
izdelovanje raznih električnih in
drugih potrebščin, neki Slovenci
imajo tovarno za izdelovanje sla-
nikov itd. V mesta živi tudi kakih
800 ogrskih in kakih 300 beneških
Slovencev. V Chicagi izhajajo pet
slovenskih listov. Pravijo nadalje
tudi, da je bila tu osnovana prva
slovenska Jednota. To mesto je
zgodovinska pomena za razvoj
Slovencev v Ameriki. Leta 1891.
je izšel tukaj prvi slovenski list
v Ameriki. (Zdaj imamo 13 živih
slovenskih časopisov, kakih 8 jih
je pa že zaspalo.) V Chicagi sta
tudi dve slovenski cerkvi. Pred
par leti sta umrla tukaj stara na-
seljena Mrs. in Mr. Stalecar, ki
sta vedela zelo veliko o prvih na-
seljenicah. Sin Anton se bo baje
preselil na kmetijo v Alabamo,
njegova sestra (sestra Ferdinand-
da) pa uči v Jolietu slovensko
mladino. Torej kakor kaže, je pri-
njas mnogo napredka. Za danes
naj zadostuje, pa še prihodnjič
kaj več. Pozdrav! — M. Pogorelec.

— To je združujoča moč višje
ideje! — je rekel Vlado. — Prosi
se, da se strankarstvo odloži v
garderobi! Tukaj se pije nad —
strankami!

Morebiti sem malo izobražen
človek, ali meni se je stvar čud-
na zdelala, skoraj neznačajna. Kaj
ti s svojimi političnimi nasprotni-
ki, mislim, narodnjak, ki je ko-
likaj zaveden, vendar ne bi smel
v dotiko prihajati. — Sicer so mi
pa vina prav dišala, ugajala so jeziku in zelodun
in tudi obleki niso škodovala, ko-
der sem bil polit.

Vlado je izjavil, da je zanj
gneča preluda in da bo takoj
malo ventiliral klet. Namignil je
šestim, sedmim mladeničem, ki
so imeli klobuke postrani in so
pili zelo na glas. Stisnili so se v
kot, zavekala je trobentica, po-
tem so pa zapeli, da je kar zabu-
čalo po kleti: — O-turala do-turala, — do-
tri-glava!

Pesem je donela pod oboki, da
pa pričeli polagoma izgubljati
je kar luč trepetala, iz kleti so se
drug za drugim suhi, parfimirani
gospodje v cilindrih in z njimi
rdečečrne, živahne, razgrete da-
me. Koj je bilo za par kubičnih
metrov več prostora. — O-turala do-turala, — do-
tri-glava!

Deželna vinska klet.
Spisal Fran Milčinski.

I. Iz dnevnika kontrolorja Alek-
sandra Kurnika.
Vlado je res fin dečko, narod-
njak skozinsko in naprednjak,
sploh zelo izobražen. V vseh dru-
štvih ima prvo besedo, ničesar
ne opravijo brez njega; večeraj je
bil izvoljen v odbor za Trubarje-
vo slavnost in sicer v odsek za
vino.

Najbolj imenitno pa je, kako
zna čez glavo pljuvati! Kaj ta-
kega niti v Črnolju nismo ime-
li, kjer sem prej služil! Ta pre-
neti Vlado! V gostilni sedi lepo
mirno na stolu, nagne glavo na-
zaj, zamišljen pogleda v strop in
potem pljuvne v lepi parabolni črez
glavo, gostje pri sosednji mizi se
pa na ognje pravčasno. Če se pa
na ognje pravčasno in jih kaj
zadene, je Vlado takoj pokonci.
Se vljudno opraviči "pardon!",
obrabi, kar je obrabit, pa je mir
beseži; če pa je priletelo v vr-
ček, ga sam izpije, ta pujske, in
drugače naroči. Imenitno!

Cesarski svetnik Kožuh se je
zadnjič tako smejal, da mu je
slabo postalo, pa še čisto nov te-
lovnik je imel! Seveda, bogve ka-
ko fino to ni, ampak smejati se je
vendar treba in "Pri telinu" so
oni dan podelili Vlado naslov ko-
mornega virtuosa v pljuvanju.
Torej ta moj novi prijatelj
Vlado me je ono soboto privedel
prvikrat v deželno vinsko klet.
Spotoma mi je povedal, da je
ta klet edini deželni dobrodelni
zavod, ki ni pritožen čezrenj. —
Koristen in človekoljuben zavod!
Zadnjič n. pr. je imel on, Vlado,
takšen nahod, pa je šel v klet, in-
haliral deset kozarcev burgun-
deca in glej, skoro na mah je iz-
gubil nahod in povrhur že dežnik
in galose!

Vlado. Eden je imel zlata očala,
drugi stal nanosnik; bila sta ze-
lo žejna in sta žejno hrabro prih-
ajala v okom, a kadar nista bila,
sta se smejala in kazala zobe.

Vlado mi je povedal, da tvori-
ta ta dva možaka svojo stranko
z lastnim programom v 11 toč-
kah; glasila sicer še nimata svo-
jega, ali prost gledaliski sedež
sta že zahtevala za svojega poro-
čevalca, pa ga menda še nista
dobila, ker sedanja kramarska
intendantca preveč gleda na de-
nar. —

In vsi ti po nazoru in po stanu
tako različni elementi so se drug
ob drugem gnetli v najlepši slo-
gi! — To je združujoča moč višje
ideje! — je rekel Vlado. — Prosi
se, da se strankarstvo odloži v
garderobi! Tukaj se pije nad —
strankami!

Vlado je izjavil, da je zanj
gneča preluda in da bo takoj
malo ventiliral klet. Namignil je
šestim, sedmim mladeničem, ki
so imeli klobuke postrani in so
pili zelo na glas. Stisnili so se v
kot, zavekala je trobentica, po-
tem so pa zapeli, da je kar zabu-
čalo po kleti: — O-turala do-turala, — do-
tri-glava!

Pesem je donela pod oboki, da
pa pričeli polagoma izgubljati
je kar luč trepetala, iz kleti so se
drug za drugim suhi, parfimirani
gospodje v cilindrih in z njimi
rdečečrne, živahne, razgrete da-
me. Koj je bilo za par kubičnih
metrov več prostora.

Vlado mi je povedal, da je zanj
gneča preluda in da bo takoj
malo ventiliral klet. Namignil je
šestim, sedmim mladeničem, ki
so imeli klobuke postrani in so
pili zelo na glas. Stisnili so se v
kot, zavekala je trobentica, po-
tem so pa zapeli, da je kar zabu-
čalo po kleti: — O-turala do-turala, — do-
tri-glava!

POZOR!
Za ure, verižice, prstane ter
raznovrstno zlatino in srebrno
ornbite se name. Prodajam tudi
Columbia grafone in slovenske
ter drugojezične plošče. Pišite po-
cenik!
ANTON J. TERBOVEC,
P. O. Box 1,
Chicago, Ill.

Iščem svojega prijatelja JOŽEFA
INDIHAR. Leta 1914. sva bila
skupaj v Clevelandu (Collin-
wood), Ohio, od tega časa pa ne
vem, kje se nahaja. Če kdo ro-
jakove ve za njegov naslov, naj
mi ga javi, za kar mu bom
hvaležen, ali pa naj se sam
zglasi. Poročati mu imam važno
vest iz stare domovine. — Alois
Pražnik, 410 N. 5th St., Sheboy-
gan, Wis. (2-4-3)

ISBE SE
delavce za delati v usnjarni. Do
bira plača in stalno delo.
C. Moench Sons Company,
(12-2 v d) Gowanda, N. Y

Važno za priseljence!

Državni delavski department
Združenih držav je odprl svoj
urad na 240 E. 79. St., med 2. in
3. Ave. v New Yorku. Urad je
odprt vsak dan od osmih dopol-
odne do osmih zvečer, ob nedeljah
in praznikih pa od deseture do
dopolodne pa do opoldne.

DELO! DELO! DELO!!!
The Cleveland Cliffs Iron Co.,
Lumbering Department,
Marquette, Mich.
Potrebujemo 400 dobrih goz-
darjev za delati drva in plačamo
\$1.10 od klaftra. Gozd imamo lep
v ravnini. Stalno delo pozimi in
poleti ter dobra stanovanja ozir-
kampe, zdravo podnebje in dobra
voda. Damo delo tudi pečlarjem
in lesu za šende. Za vsa nadaljna
pojasnila pišite našemu zastop-
niku:
John Knaus,
Box 66, Forest Lake, Mich.
(24-2 18x v 2 d) Alger Co.

— To je združujoča moč višje
ideje! — je rekel Vlado. — Prosi
se, da se strankarstvo odloži v
garderobi! Tukaj se pije nad —
strankami!

Morebiti sem malo izobražen
človek, ali meni se je stvar čud-
na zdelala, skoraj neznačajna. Kaj
ti s svojimi političnimi nasprotni-
ki, mislim, narodnjak, ki je ko-
likaj zaveden, vendar ne bi smel
v dotiko prihajati. — Sicer so mi
pa vina prav dišala, ugajala so jeziku in zelodun
in tudi obleki niso škodovala, ko-
der sem bil polit.

Vlado je izjavil, da je zanj
gneča preluda in da bo takoj
malo ventiliral klet. Namignil je
šestim, sedmim mladeničem, ki
so imeli klobuke postrani in so
pili zelo na glas. Stisnili so se v
kot, zavekala je trobentica, po-
tem so pa zapeli, da je kar zabu-
čalo po kleti: — O-turala do-turala, — do-
tri-glava!

Pesem je donela pod oboki, da
pa pričeli polagoma izgubljati
je kar luč trepetala, iz kleti so se
drug za drugim suhi, parfimirani
gospodje v cilindrih in z njimi
rdečečrne, živahne, razgrete da-
me. Koj je bilo za par kubičnih
metrov več prostora.

Vlado mi je povedal, da je zanj
gneča preluda in da bo takoj
malo ventiliral klet. Namignil je
šestim, sedmim mladeničem, ki
so imeli klobuke postrani in so
pili zelo na glas. Stisnili so se v
kot, zavekala je trobentica, po-
tem so pa zapeli, da je kar zabu-
čalo po kleti: — O-turala do-turala, — do-
tri-glava!

POZOR!
Za ure, verižice, prstane ter
raznovrstno zlatino in srebrno
ornbite se name. Prodajam tudi
Columbia grafone in slovenske
ter drugojezične plošče. Pišite po-
cenik!
ANTON J. TERBOVEC,
P. O. Box 1,
Chicago, Ill.

Iščem svojega prijatelja JOŽEFA
INDIHAR. Leta 1914. sva bila
skupaj v Clevelandu (Collin-
wood), Ohio, od tega časa pa ne
vem, kje se nahaja. Če kdo ro-
jakove ve za njegov naslov, naj
mi ga javi, za kar mu bom
hvaležen, ali pa naj se sam
zglasi. Poročati mu imam važno
vest iz stare domovine. — Alois
Pražnik, 410 N. 5th St., Sheboy-
gan, Wis. (2-4-3)

ISBE SE
delavce za delati v usnjarni. Do
bira plača in stalno delo.
C. Moench Sons Company,
(12-2 v d) Gowanda, N. Y

Važno za priseljence!

Državni delavski department
Združenih držav je odprl svoj
urad na 240 E. 79. St., med 2. in
3. Ave. v New Yorku. Urad je
odprt vsak dan od osmih dopol-
odne do osmih zvečer, ob nedeljah
in praznikih pa od deseture do
dopolodne pa do opoldne.

DELO! DELO! DELO!!!
The Cleveland Cliffs Iron Co.,
Lumbering Department,
Marquette, Mich.
Potrebujemo 400 dobrih goz-
darjev za delati drva in plačamo
\$1.10 od klaftra. Gozd imamo lep
v ravnini. Stalno delo pozimi in
poleti ter dobra stanovanja ozir-
kampe, zdravo podnebje in dobra
voda. Damo delo tudi pečlarjem
in lesu za šende. Za vsa nadaljna
pojasnila pišite našemu zastop-
niku:
John Knaus,
Box 66, Forest Lake, Mich.
(24-2 18x v 2 d) Alger Co.

Advertisement for Severa's Kidney and Liver Remedy. Includes text: 'Kadar vas hrbet boli', 'Severa's Kidney and Liver Remedy', and 'Zapeka'. Mentions 'W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa'.

Advertisement for 'KRACKERJEV' BRINJEVEC. Includes text: 'je najstarejša in od zdravnikov priznano kot najboljša sredstvo proti notranjim boleznim.' and 'The Ohio Brandy Distilling Co. 6102-04 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.' Includes an image of a bottle.

Advertisement for Frank Petkovšek, Javni Notar (Notary Public). Includes address: '718-720 MARKET STREET WAUKEGAN, ILL.' and 'UPRAVLJA vse v notarski posesti in ada-joča dela.' Includes a portrait.

Advertisement for Slovenska Društva. Includes text: 'Slovenska Društva', 'DOBRE IN POCENI', 'društvene tiskovine, se vselej obrnejo na slovensko unijsko tiskarno', and 'Clevelandka Amerika'. Mentions 'CLEVELANDSKA AMERIKA PRVA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA' and '6119 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, O.' Includes a decorative border.

Slovensko katoliško

podp. društvo

svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pensylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa. I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa. II. podpredsednik: LOUIS TAUCHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo. Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa. II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa. Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa. Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEČ, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVARNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa. I. nadzornik: JOHN TORNIC, Box 622, Forest City, Pa. II. nadzornik: FRANK PAVLOVIČ, Box 705, Conemaugh, Pa. III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Isler Ave., Cleveland, Ohio.

FOROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kan. I. porotnik: MARTIN STEFANIČ, Box 78, Franklin, Kan. II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Dawson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 114, Bridgeport, O. I. upravnik: ANTON DFMŠAR, Box 125, Broughton, Pa. II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopis naj se pošilja I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

V tovarni.

Slika iz življenja ameriških Slovencev.

Napisal Amerikanski.

Delali so obnavala; prav majhna, male večja in velika otročja obnavala. Šlo je vse lepo po vrsti. Spodaj so merili usnje, je rezali v potrebne forme, sekali poplate, limali in prišivali podloge, luknjali, robili, vsivali usesca in pritrdjevali rišce. Vse je šlo po preizkušeno najboljšem in najkrajšem načinu.

Otdod je vsa ta roba romala h kopitarjem, kjer se je zopet podajala iz rok v roke, od skupine do skupine, kakor kozarec na kmetški gostiji.

Prva skupina je udevala kopita, nategovala usnjake na kopita, jih za silo pritrdjevala in oddajala naprej. Druga skupina je pripravljala vse potrebno za stroj. Za njo je stroj sešival usnjak in podplat. Naslednja skupina je pulila žebličke in obračala čevlje na lice — do tu je bil namreč vsak čevljar obrnjen na robe. Peta skupina je nabijala čevlje nazaj na kopita: drugi naprej so gladili, drgnili, pribijali pete, likali, barvali, sušili, čistili in na koncu odvažali.

Vse to delo gre po strogo nezmožljivem redu naprej, z neverjetno hitrostjo, od jutra do večera, od ponedeljka do sobote, kakor nepretrgana veriga. Vedno eno in isto in povsod usnjaki in kopita, čevlji in čevljički.

Bili so gori v petem nadstropju in Gregor Suhadolnik je bil med njimi. — Čuden in zamišljen fant je bil to; iz njegovih oči so zrle sanje. — Drenjali so se kakor ovice v staji, drug drugemu je bil na potu. Novinec je bil vedno v zadregi, kam naj stopi, kako naj se obrne, da ga kaj ne butne, ne prime, ali da kaj sam ne prevrne. Vse se je zibalo, celo poslopje samo, — za silo zgrajeno, taro in je razdrapano, — vrtele, gibalo, brenčalo, tolklo, hreščalo, sikalo, drgnilo; vse skupaj en sam velik kompleksiran stroj, vse skupaj eno samo razdraženo mravljišče.

Prvi hip, ko je Gregor Suhadolnik stopil v ta prostor, se mu je zvrtele pred očmi, ga glušilo in vznemirjalo; to tem bolj, ker je prvič v svojem življenju videl tako besneče vrvenje, tako mnogobrojno združeno delavnost, v tako velikem obsegu. Bilo je preveč utisov, da bi jih mogel pojmovati kar takoj. Jasnilo so se mu drug za drugim. Končno je uvidel, da je to veliko početje le posledica človeške volje in sile, vprežene v vnaprej določen red in za vnaprej določen cilj. Potemtakem ni v vsej tej mahinaciji nič nepojmljivega, nič nejasnega.

To spoznanje je Gregorja nekoliko pomirilo, a takoj ga je iznova vznemiril pomislek, kako je mogoče človeku vstrajati v teh satanskih okoliščinah. Človeku se mora vendar zmečati v glavi v takem diranju. Ni si mogel misliti,

kako morejo oni tam tako mirno opravljati svoje delo. Da bi pa celo sam mogel vstrajati tu notri, je smatral v tem hipu za docela nemogoče. Saj njega vendar že žlica na krožniku vznemiri, ako malo bolj močno udari ob krožnik, kako naj potem prenese ta trušč. Zraven pa še ta duh po smolci, olju, usnju in zlomek vedi po kom šel! Nikakor ne, raje nevenkam! — Mirno in nemoteno delo pri pisalni mizi, to bi bilo zanj. No, tudi v tovarni bi rad delal, toda v takih razmerah, da bi mogel prosto dihati in trezno misliti ter ostati zvest drug svojim sanjam. A ta pekel! — to pa ne, to!

Iz pomislekov se je rodil ponos in iz ponosa trenutna odločnost. Že je stopil par korakov proti vratom, da zbeži ven na cesto, ven, daleč ven v prosto naravo. V tem hipu se je oglašil razum in mu govoril prav po očetovsko: Ali si že pozabil, kaj se pravi hoditi od tovarne do tovarne ter prosjati za delo? Ali še nimajš zadosti tega romanja ter onih surovih odgovorov in posmevanj tam po fabriških uradih? Ali se nisi odločil, da sprejmeš vsako delo, tudi najslabše? In to niti od daleč ni najslabše. Sedaj si je dobil in je hočeš pustiti tako brezmiselnost. Bodi vesel, da te je usoda prinesla pred to tovarno baš v trenutku, ko so razobesili napis, da rabijo fanta tvoje vrste. Pomisli vendar, da se sedaj dela ne suemajo s kljuk. Kdor je ima, se ga drži kakor klop, pusti je le oni, ki je mora pustiti. Vsakdo drugi izmed onih tisočev, ki tekajo za poslom od jutra do večera, bi zahvalil svojega boga za to, kar hočeš ti proč vreči. Ne pozabi daleč, kaj ti je povedala gospodinja: denar ali pa iz hiše! Ona sama je revala! Gregor, življenje ni več igralec! Sedaj ni več ometa, da bi plačeval dolgovne zate. Ne pomaga nobeno zdravilo! Hočeš — nočeš, — moraš!

Ta pridiga njegovoga razuma ga je spravila v zadrego, sram ga je bilo pred samim seboj. Poslušal je, kakor poslušal dober sin pridigo ljubeče matere, ki ga je prav kar zalotila na napačni poti. Razum je zmagal nad sreem. "Wie heisst du?" ga je nagovoril vodja oddelka, kjer je bilo izpraznjeno mesto, ter tako preknil Gregorjeve misli.

"Gregor Suhadolnik", je bil komaj slišen odgovor. "Koliko si star?" "Dvajset." "Koliko časa si v tej deželi?" "Tri mesece." "Kaj si po poklicu?" "Nič! Hodil sem v šolo do zadnjega." "Vodja ga je premeril z očmi od nog do glave. V njegovih očeh se je pojavil izraz sočutja. "Zakaj nisi nadaljeval šol?" "Take so bile pač razmere, da mi ni kazalo."

"Well, ne vem, če bo to delo zate ali ne."

"Zakaj naj bi ne bilo?" se je ostrčil Gregor. "Dobro, bomo poskušali. Vodi pa, da hočemo mi samo stalne in

dobre delavce, ki se ne brigajo za nič drugega nego samo za delo. Pohajkovanje po tovarni in motenja drugih delavcev ne trpimo za nobeno ceno! Verstanden?" "Da."

"Plačali ti bomo sedem dolarjev za začetek. Ko se pa nekoliko izučiš, pa več. Si zadovoljen?" "Sem."

Vodja ga je odvedel na izpraznjeno mesto. Oduren mozuljast Poljak mu je bil odkazal za mojstra. Šola se je takoj pričela.

Gregorjeve oči so zrle na kažočega mojstra, a uho ni čulo njegovih besed. Misli so bile daleč, daleč stran, Gregor niti sam ni vedel, kje. Blodile so nekod, izgubljene, brez cilja, koder in kamor so same hotele. Gregor je bil brez moči, da bi jim določeval smer in cilj.

Ko je mojster povedal in pojasnil vse, kar se mu je zdelo potrebno o naročilnih nakaznicah, o nedejavni kopit in pritrdjevanju usnjakov na kopito, — to je bil namreč zaenkrat Gregorjev delokrog, — mu je pomolil eno izmed nakaznic in rekel osorno: "Pojdi, da ti pokažem, kje so kopita!"

Odšla sta v poseben oddelek, kjer so bile tri velike sobe polne predal, napolnjenih s kopiti. Poljak je pojasnil, kje so ta kopita, kje ona. Opozarjal je na malenkostno razliko med njimi pri eni in isti velikosti, vsled česar se pri najmanjši nepazljivosti zelo rada vrine pomota. Prezreti navidezno brezpomemben znak na naročilni nakaznici je pomenilo napačna kopita in napačne čevlje. In gorje, na kogar je padla odgovornost!

Gregor bi se najraje svojemu mojstru zasmel na obraz na ves glas, češ, pri izbiranju kopit pa pazljivost; saj niso algebra! Po udarjanje važnosti pri tem in onem se mu je zdelo skrajno smešno, nič manj kakor če bi ga kdo pričel učiti a—b—c. Toda zbal se je jeznega mojstrskega pogleda in se je raje ugniznil v ustnico.

Druga lekciija je bila udevanje kopit. Zopet tu se je Poljak trudil na vse načine, da bi svojemu učencu dopovedal, koliko možno je za pomoč, zlasti pri začetniku. Levo kopito in desni usnjak, to je najštevilnejša napaka vseh začetnikov. Lekciija se je končala z dostavkom: "Torej pazi na vse to! Tudi pri tem delu je treba misliti!"

"Kaj je treba čevljarju misliti", si je mislil bivši študent. Prepričan je bil, da hoče njegov mojster s takim govorjenjem samo pokazati svoje znanje in svojo mojstrsko avtoriteto. Kako naj bo drugače? Saj so vendar profesorji rekali onim, ki niso znali misliti, da naj gredo za čevljarje, a starokrajški čevljarji so vendar pravi umetniki v primeri z delom, ki ga posameznik opravlja v tej tovarni. Na! Sedaj pa pride ta domišljivi Poljak in hoče to igratičkanje s kopiti in usnjaki povzdigniti na bogsigavedi kako visoko mesto, samo zato, ker on opravlja to delo! — Neumnost! Boš videl, ti smolar mozuljasti, bolje bom naredil kaj prvega kakor ti, čeprav si ti mojster, jaz pa učence in zraven še začetnik povrh! Tako lahko in enostavno se mu je vse zdelo.

"No, pa poskusiva", je zamrmral Poljak, ko je bilo vse pripravljeno k rokam.

Gregor prvi hip ni vedel, ali bi se v resnici lotil tega dela ali ne. Nekaj mu je rekalo, da ne. Do tu mu je bilo vse skupaj le šaloigra, pri kateri se je nazadnje še zadosti dobro zabaval. V tem trenutku pa mu je postalo jasno, da je šaloigre konec in da se namesto nje pričinja povsem nekaj drugega, nekaj resnega, krutega in neizprosnega.

V Gregorjevi duši je ta situacija izsiliła odločilni boj med razumom in ponosom, združenim z vzgojenimi predsodki. Nekaj sekund je bil neodločen. Gregor je v zadregi pogledal Poljaka, kakor da bi se hotel prepričati, če resno misli in če morda ni kakke rešitve. Pogleda sta se srečala in Gregorju je bilo v tistem momentu jasno, da zanj ni rešitve, da se mora njegov ponos brezpogojno ukloniti okoliščinam.

Bolesten nasmehljaj, znak popolne resignacije, se je pojavil na njegovih ustih in roke so same od sebe segle po usnju in kopitu. Po glavi mu je šumelo, da sam ni vedel, kaj dela. Slišal je svoj odsvoljenjani ponos, kako zaničljivo se mu roga prav pred nosom. Že mu je bilo žal, da se je podal, a bilo ni poti za nazaj. Čutil je, da on ni več tisti Gregor Suhadolnik, ki je pred par minutami stal ob tej mizi. On je stal tam gori z neuklo-

Stoletnica avstro-ogrsko banke.

Meseca junija 1916 poteče sto let, odkar se je ustanovila avstro-ogrsko ali takrat nazvana "privilegirana avstrijska nacionalna banka." Za denarstvo kakor za gospodarstvo države je ta banka največjega pomena. Ustanovitev te banke pred 100 leti je nastala iz silne potrebe po ureditvi denarstva v monarhiji. Celih dvajset let je bila Avstrija zapletena v Napoleonove vojne, torej ni čuda, da je bila v zadregi za denar in da je izdala več papirnatega denarja kakor je bilo zanj pokritja. Zaupanje prebivalstva v ta papirnat denar je bilo omajano in zato se je vse oziralo po kaki stvari, ki bi bila bolj pripravna kakor država, končati zamatnost v denarstvu. Sklenilo se je ustanoviti zasebno banko, ki bo imela pravico papirnat denar izdajati. Gledali so po kakem vzoru in našli so ga v francoski banki "Banque de France", ki jo je ustanovil v Parizu Napoleon sicer kot zasebno banko, vendar pod nadzorstvom države. Po vzoru te banke se je izdelal projekt in s patentom z dne 1. junija 1816 je odredil cesar Francie ustanovitev "Privilegirane avstrijske banke". Prvi privilegij se je dal tej banki dne 15. julija 1817 na 25 let in je banka s tem dobila izključno pravico izdajati papirnat denar v monarhiji. Obenem je bila upravičena izvrševati eskontne, lombardne, depozitne, žiro in hipotekne posle. Eskontne posle ni smela nobena druga banka izvrševati kakor Nacionalna banka in to je bilo vzrok, da se do leta 1841 ni ustanovila nobena druga banka v Avstriji. Od nacionalne banke izdani papirnat denar se je glasil na goldinarje konvencijske veljave, ki sicer ni imel prislilnega kurza, a se je moral pri javnih blagajnicah sprejeti kot gotovina. Tudi niso obstajali nikakri predpisi glede pokritja bankovcev s kovinami. Predolgo bi bilo, ko bi hoteli opisati, kako je banka rešila svojo nalogo pri ureditvi denarnih razmer. Počasi se je denarstvo v monarhiji uredilo in banka je izpolnila vse nade, ki so se glede tega stavile v njo. Privilegij se je banki vedno podaljšal in leta 1878 se je nacionalna banka preuredila v avstro-ogrsko banko, ki se je vsled nagodbe med Avstrijo in Ogrsko prilagodil novim političnim razmeram in je ostala kot enotna in edina notna banka. Avstro-Ogrska je edina večja država na svetu, ki je od pričetka imela le eno banko s pravico za izdajo bankovcev, torej ki ima enotni bančni sistem, ki ga je teorija in praksa priznala kot edino pravilnega.

"Prijatelj, tako ne bo šlo", se je oglašil vodja ostro, a vljudno. "Kadar si v tovarni, moraš pustiti svoje skrbi in sanje doma. Mislanje ne potrebujemo in tudi ne plačujemo! Jaz sem te opozoval cel četrt ure. To kratkotalno ne gre!" Pogledal je par začetnikov izdelkov in odšel.

Osrmočen in ponovno ponižan je nadaljeval svoje delo. V srečo je začutil do sedaj neznan bolečine; sedaj ga je grizlo, sedaj tiščalo in potem zopet tolklo; mislil je, da mu počti sree. Dve suhi in pekoči solzi sta pripolzeli po nežnem licu ter kanili na pričeti čevlji. Gregor je imel neomajno zavest, da se mu godi krivica, a pomagati si ni znal. Kdo mu dela krivico, ni vedel, le čutil je na sebi nekaj neznoznega, kakor težko verigo.

Dan je bil neznanoski dolg. Gregorju se je zdelo, da je z polovico življenja v tej tovarni. Vsa hip je postajal zanj neznoznost. Priti enkrat ven iz te ječe in iz tega dušnega ozračja ter dihati prosti zrak, to je bila njegova edina želja.

Mojster se je vrnil z novimi naročilnimi nakaznicami. Pogledal je vaječvo delo, ki ga je vidno spravilo v boljše voljo. "Ne, le pogum, saj bo šlo! Začetek je vsak težak."

V tem je zatulila piščalka. Gregor se ni menil za Poljakove besede. Z globokim vzdihom, prihajajočim prav iz dni sree, je pozdravil konec prvega dne v tovarni. Strmel je predse ter v duhu premostril dogodke eelega dne. Počasi se je odpravil ter odšel za drugimi.

Stopil je na cesto, se ozrl naokolo, da najde pravo smer proti domu. Svež zrak je izzbil pravi težkih vzdihov iz Gregorjeve duše, a ti so le malo olajšali moro, ki je ležala nanj. Z upognjeno glavo je počasi stopal proti domu. Pravi nič čutil, ko so ga mimoidoči batali, ker se jim ni ogibal, in tudi opazki ni slišal, ki so bile njemu namenjene. Menil se je samo za spoznanje, ki se mu je danes rodilo. Bilo mu je, kakor da se je prebudil iz lepih sanj, kjer je hodil po nepopisno lepem vrtu, polnem dišečega cvetja, polnem kipečega, upe bučečega življenja, polnem neskaljene sreče, ter da se sedaj nahaja v mrtvi in žalostni pustini; kamorkoli se ozre oko, povsod zapuščeno in praznoto, povsod sami mrtvi pesek. Kar je včasih samo slutil, o čemer je toliko čital in slišal, a mu je vedno ostala uganka, to mu je z današnjim dnem postalo jasno kot beli dan, razodelo se mu je kar samo od sebe; strah ga je bilo tega spoznanja, bal se je pogledati življenju naravnost v obraz, ker vedel je, da je ta obraz spaka, vedel je sedaj, da je življenje in živeti dvoje in da je med njima velika razlika.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH. NAROČITE SE NANJ!

Cetinje.

Glavno mesto Črnogore Cetinje, poleg Madrida najvišje evropsko prestolno mesto (Cetinje 638 m, Madrid 658 m, Monakovo 520 m, a vsa ostala prestolna mesta nižje od 200 m), oklepajo od vseh strani visoke gore. Cetinje je sedež kraja, ali kakor pravi navadno Črnogorec "gospodarja", in vseh državnih in cerkvenih oblasti. Cetinje se od večjih vasi razlikuje samo v tem, ker so hiše večinoma pokrite z opeko in ker ima nekoliko precej lepih javnih poslopij. Vladike-gospodarji Črnogore so imeli svoj sedež v samostanu pod Orlovim kršjem. Tu je bil "najstarejši dvor" črnogorskih vladarjev, a za turških vpadov je bil tudi trdnjava ter nas spominja davne črnogorske preteklosti, ko je bil vladika ob enem tudi knez, a samostan ob enem trdnjava. More se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamenjena najslavnejša stran črnogorske zgodovine. V samostanski cerkvi so zakopani nekateri črnogorski vladike-gospodarji, med njimi tudi prvi vladika iz rodu Petroviča-Njegoša, Peter I. "sveti". Malo višje od samostana se vidi stolp, katelega se reči, da je najstarejši stolp, katelega se reči, da je tukaj okamen

SKUPNI ODBOR unije izdelovalcev slavnikov

Krajevne postaje 24 in 42

Unija, njen namen in upliv na obrt

Malo število energičnih in organiziranih delavcev. Članov krajevne postaje 24, je storilo tekom šestih dolgih let vse, kar je bilo v njihovi moči. Strašili se niso nikakega truda, da si ustanove močno in zdravo industrijsko organizacijo v slavninarski obrti. Pešiča organiziranih delavcev, ki so postavili temelj sedanje močne organizacije, je jasno opazila, da bodo morali delati moški in ženske, ki so doslej zaslužili za pošteno preživljanje, kmalu za sramotno nizke plače, če se ne bodo združili skupaj v veliko silo, da bodo mogli nadzirati svoje plače.

Maloštevilni organizirani delavci krajevne postaje 24 so ponovno pozivali neorganizirane delavce v tej obrti, naj se pridružijo uniji in preprečijo s tem korakom, da ne zagazijo še globoče v pozabljenost. Toda vse je bilo brez uspeha. Veliki večini delavcev, posebno ženskam se je zdelo, da ni potrebno ustanoviti unije v slavninarski obrti, češ "kadar se prične sezija, plačajo delodajalci dovolj visoke plače. — Ne izplača se, da bi se ukvarjali z unijo" — so mislili. Ženske so naravno mislele, da je v njihovo korist, če nasprotujejo uniji, ker možje so člani unije. Delavci so na slepo vrjeli delodajalcem, ki jim je bilo dano na prosto, odločevati o veliki množici delavcev. Izdelovalci so vstrajali pri svojem ter zdaj zvišavali plače zdaj pa jih zopet znižavali, dokler ni prišel čas, da so že najboljši delavci dobivali skrajno sramotno nizke plače za svoje delo.

Blokirali in drugi delavci v slavninarski obrti, ki porabijo vse svoje sile in moči pri izdelovanju klobukov, so storili ravno tako, kakor njihovi tovariši — operatorji ter se niso zmenili za poziv unije in so se popolnoma prepustili na milost in nemilost gospodarjev, dokler niso videli, da so ostali na cedilu.

Kljub temu pa pešiča energičnih članov krajevne postaje 24 ni prenehala s svojo borbo ter je še vedno agitirala za organizacijo te obrti. Skrajno slabe razmere sile in zatiranja so imele ta uspeh, da so se slednji delavci vendar zdramili ter se otresli boječnosti. Održali so se kljub uniji ter se ji pridružili v velikanskem številu. Že dolgo pričakovana organizacija, ki smo nanjo upali, je bila ustanovljena. Krajevna postaja 42 za blokiranje, sajzarje in presarje je bila organizirana in ima dozdaj že nad tisoč članov.

Obe krajevni postaji sta mobilizirali delavce za splošno stavko, pripravili jih za borbo in splošno poboljšanje razmer in za povzdigo slavninarske obrti. Izdelovalci so, resnici na ljubo rečeno, razumeli položaj in se mirnim potom poravnali z unijo.

Upliv unije na celo obrt raste od dne do dne. Cilj unije je, da polagoma zelo izboljša plače in da se tudi razmere v delavnici izdatno obrnejo na boljše.

Da pa bo mogoče uspešno zboljšati plače, je neobhodno potrebno, da se organizirajo vsi delavci v slavninarski stroki po celi deželi. V ta namen bo poslala unija svoje organizatorje v vse dele Združenih držav ter jih organizirala v krajevne unijske postaje.

Unija je dosegla veličastno zmago. Zdjaj bodo izvršeni novi načrti za bodoči napredek unije in za njihovo izpeljavo bo treba zopet novih delavnih sil.

Zato se obračamo do vas, sestre in bratje! Ostanite zvesti, naklenjeni in navdušeni člani unije. V tem in samo v tem slučaju bo uspeh unije in zmaga, ki jo je unija že dosegla tudi stalna. Naj ne bo sedanje gibanje samo prazno hipno navdušenje, temveč naj bo venčano z dejstvi in uspehi!

Bodoči napredek unije leži v vaših rokah. Čeravno so uspehi, ki jih je unija na mirnem način pridobila od slavninarskih tovarnarjev, vendar je treba nadaljevati z bojem za boljše in zdrave življenjske razmere v tej obrti. Razvite si v sebi samih velikansko energijo, da se boste z uspehom bojevali proti vsem krivicam in v svojem vsakdanjem življenju.

Mesebojno se obnašajte bratovsko in spodobno v delavnici. Skrbite za to, da bo vse delo enakomerno razdeljeno, ne da bi imel kdo kakse posebne predpraviče ali naklonjenosti. Zanimajte se za vse, kar se pripeti v delavnici ali pa v uniji kot taki. Ne odlašajte in držite se načela, da je boljše, če uravnate vsako stvar vi sami. — Sploh bodite vstrajni in hitri in prijazni. Delajmo skupaj in roko v roki in ne strašimo se nikakega dela in truda, da se bomo okrepili in si zgradili res močno, energično in uspešno organizacijo v slavninarski obrti po celi deželi, da bomo mogli postati svobodnejši in da bomo lahko vodili spodobnejše in bolj človečansko življenje.

ODBORI ZA CENE.

Kako se določajo cene? To je zelo važno vprašanje, ki je mnogim delavcem uganjka. Potrebno je, da vsi delavci razumejo in si zapomnijo, da zavise dobre cene od njih samih. O cenah se je treba pomeniti in odločiti na sestankih v delavnici, ki se morajo vršiti v delavnici vsak teden na plačilni dan. Potem je izvoljen odbor za cene, ki se pogaja z delodajalcem. Na prihodnjem sestanku v delavnici pa poroča odbor za cene o rezultatu. Če delavci v delavnici ne sprejeto cene, ki jih hoče plačati delodajalec, mora načelnik delavnice to takoj sporočiti na urad unije, kjer dobi nadaljna navodila. Da pa se je mogoče izogniti vsem težočam pri določanju cen, je neobhodno potrebno, da so delavci pravični, resni in da ne pretiravajo. Vsak delavec in delavka mora vedeti, koliko časa porabi za to ali ono delo, o kojega ceni se razpravlja. Potem bo imel odbor za cene prav lahko delo, da bo dokazal, da je plača, ki jo delavci zahtevajo za kako delo, tudi upravičena in pravična.

Ko je bila cena že enkrat določena in je bil sestavljen o tem seznam, mora prineseti načelnik delavnice en odtis v unijski urad, kjer ga shranijo. Vendar pa morate skrbeti tudi za to, da res dobite tako ceno, kakor je bila določena. Določene cene ostanje v veljavi za celo sezono, vsled česar je treba biti pri tem zelo previden, ko se te cene določajo. Ne prenačite se. Ne delajte nikakih napak.

Delavci v delavnici morajo plačati odbornikom za cene za čas, ki so ga ti izgnbili.

Cene se določajo enkrat na teden, vse cene za nove kroje se potem pr. denejo v splošen seznam.

Delavci morajo dobiti plačo od nazaj, če je nanovo določena cena večja, kakor pa ona, ki jo je plačeval gospodar pred poravnavo. Če vam je lažje na tem, da boste dobivali primerno plačo, potem je potrebno, da se udeležujete vseh sej v delavnici, ker to je prostor, kjer se obravnavajo take zadeve in delajo načrti za vse korake, ki jih je treba še podvzeti za bodoči napredek in izboljšanje razmer, v katerih delate.

Od vas je odvisno, žene in možje, da bodo delavnice, v katerih ste zaposleni, res prave dobre unijske delavnice.

NAČELNIKI, NAČELNICE IN TAJNIKI V DELAVNICAH.

Načelniki v delavnici imajo navodila, da zahtevajo od vsakega delavca, ki pride nanovo v delavnico, pisano unijsko delavsko karto. Noben član unije ne bo delal, dokler ne bo prej vprašal za unijsko delavsko karto v unijskem uradu. Načelnik delavnice mora vsak teden redno poročati na urad unije o vsem, kar se je pripetilo v delavnici tekom tedna. V slučaju kakoga nesporazumljenja ali

drugih neprilic v delavnici, je dolžnost načelnika v delavnici, da skruša to poravnati. Če pa se to ne posreči, mora načelnik delavnice vso zadevo naznaniti na unijski urad, kjer bo dobil nadaljna navodila glede korakov, ki jih je treba začeti.

Vsaka delavnica si mora izbrati svojega tajnika, ki ima to dolžnost, da pobira pristojbine vsak teden. Tajnik mora potem prinesiti nabrani denar in knjige unijskemu tajniku, da dobi tam potrebne pristojbinske kolke.

Vsi oni člani, ki so plačali celo upisninsko pristojbino do 1. februarja in podpisali svoje prošnje, so naproseni, da pridejo po svoje unijske karte. Svetovati je, da plača vsaki svojo upisnino še pred prihodom mesecem, ker začetkom marca bo povišana.

ZDRAVSTVENE RAZMERE. — KAKO PREPREČITI POŽAR.

Unija se bo začela strogo potegovati za izboljšanje zdravstvenih razmer v delavnici. Vse delavnice morajo biti dobro zavarovane proti ognju. Člani unije so naproseni, da poročajo na unijski urad o takih delavnicih, ki so nevarne in niso dovolj preskrbljene in zavarovane proti nevarnosti požara.

NE PRENEHAJTE Z DELOM BREZ NAVODIL.

Unija obvešča vse svoje člane v unijskih delavnicih, naj pod nobenimi pogoji ne prenehajo z delom, dokler jim tega ne dovolijo unija. Če nastanejo kakšne nesporazumljenja glede cen, morate pomeniti da ne boste ničesar izgubili, ker boste dobili vse razliko v cenah povrnjeno, kakor hitro bo določena stalna cena.

Unija se je silno razvila in nemogoče je, da bi uradniki unije mogli urediti vse zadeve v enem dnevu, ko vi čakate. Bodite potrpežljivi in izogibajte se nepotrebnih težoč.

NEZADOLJIVOST.

Želimo, da vsi unijski člani razumejo, da unija ne obstaja zato, da bi tega ali onega zadovoljila. Unija je za nas nekaka pripravljalna šola za splošno politično in gospodarsko neodvisnost. Če se vam dozdeva, da rabi vodstvo unije izboljšanja, pridite na unijsko sejo in glejte, da bo vodstvo kolikor mogoče dobro. Če vaša delavnica ne dobiva zadostne pažnje in skrbi in nima pravega vodstva, naznanite to stvar unijskim uradnikom, ali pa pridite k rednim unijskim sejam izvrševalnega odbora. Izrazite svojo nezadovoljnost, kakor se spodobi za razumnega in zvestega delavca.

Naznanite vsako pritožbo uradniku, ki jo bo dalje sporočil organizatorju in odgovornim oblastim.

POSELSKI URAD.

Vsak delavec, ki išče dela v slavninarski obrti, naj se zgleda v uradu unije. Nič ne hodi v delavnice za delom. Unija je odprla poseben poselski urad. Če rabijo delodajalci delavcev, morajo vprašati v unijskem uradu. Pridite in pustite svoje ime v uradu unije, če ste brez posla.

K.a. trakti posameznikov niso dovoljeni.

MAŠKERADNA VESELICA IN BANKET V PROSLAVO NAŠE ZMAGE.

V soboto, dne 25. marca, bomo slavili svojo zmago na veselici v Harlem River Casino na 129. cesti in drugi Ave. Pomagajte nam, da bo ta prireditev uspeša. Vstopnice se more dobiti v uradu unije. Načelniki delavnice bi morali dobiti vstopnice, da bi jih prodajali v delavnicih.

V nedeljo, dne 19. marca, točno ob štirih popoldne pa se bo vršil v Beethoven Hall banket v čast splošnih in krajevnih uradnikov in organizatornega odbora. Vstopnice so po \$1.25 ter jih je mogoče dobiti v uradu unije.

SEJE.

Redne unijske seje operatorjev, krajevne postaje 24, se vrše vsak torek večer na 62, četrta iztočna ulica.

Ženski odsek krajevne postaje 24 ima svoje seje vsak ponedeljek večer v Beethoven Hall na 210, peta iztočna ulica.

Unijske seje krajevne postaje 42 se vrše vsak petek večer na 62, četrta iztočna ulica.

Izvrševalni odbor krajevne postaje 24 se sestaja vsak četrtek večer na 62, četrta iztočna ulica.

Izvrševalni odbor krajevne postaje 42 ima seje vsako sredo večer na 62, četrta iztočna ulica.

NOVI URADI UNIJE SE nahajajo sedaj na 64, četrta iztočna ulica, prvo nadstropje.

Palestina med vojno.

Sveta dežela — rojstni kraj Jezusa, apostolov in učencev, Marije in Jožefa — Palestina je danes sredi vojne. Saj je Palestina del Turčije. Leži ob vzhodni obali Sredozemskega morja ter je sosedna Sueskemu prekopu in Egiptu.

Sionisti list, hebrejski "Glasnik s Siona" poroča, da je lani poskušala turška armada zavzeti ali zapreti Sueski prekop, a poskus se ji ni posrečil. Armada Džemal pašje je hitela k Sueskemu prekopu po cesti, katero so hodili pradedje — in po kateri je bežal Jožef v Marijo in Jezusom v Egipt pred Herodom. — Deset tisoč velbdobov je nosilo vojni tren. Topove so vlekli osli in meži 200 km daleč po pesku puščave. Posrečilo se je pri prav blizu Sueskemu prekopu, in neki nemški toničarski poveljnik je s strelji iz topov potopil celo nekaj angleških parnikov v kanalu. Toda s tem Sueski kanal še ni bil zaprt, ker so stali parniki na širokem mestu kanalovem ter so jih Angleži nato odvlekli na varno ali pa potopili. Tudi med Ismailijo in Elkan-Taro se je bila bitka, ki je bila za obe strani krvava, a odločitve ni prinesla.

Angleži so Sueski prekop silno utrdili: imajo tam bojne ladje z največjimi topovi ter veliko armado vojaštva iz Avstralije, Indije in Somalee (torej črno in rumenokožne vojske) z najmodernejšim orožjem. Velikih topov pa Turki čez puščavo niso mogli spraviti v pozicije, da bi odbijali veliko angleško topništvo na kanalu.

Zato se je meseca marca 1915 vsa turška armada vrnila v Palestino, kjer je tudi lažje preskrbovana z živilji, kakor je bilo v puščavi nemogoče.

Tako je danes zopet Palestina polna turškega vojaštva. Nad Jeruzalemom se vije turški vojni prapor, okoli Golgate in Olske gore so vojaški tabori in vojaške vaje. Vsi samostani so danes kasarne. —

Povsod topovi, aeroplani, vojaški avtomobili, velblodi — vsažajo za boje s strelivom in bivoli vlačijo orožje. In v že itak pisanem orientalskem življenju so turške uniforme nova pestrost, ki je ljudstvo, židje, mohamedanci in kristjani, doslej niso poznali.

Z vojno pa je začel v Jeruzalem in v druga palestinska mesta tudi prej neznan red in prej neznan čistost. Vojska je razčistila ulice, podrla stare kočne in ruševine ter odstranila vse, kar je zdravju škodljivo. Živila se smejo na tržih prodajati le pokrita ali v steklenih pokrovecih. Prejšnja umazanost na tržih in po bazarjih je skoro izginila.

Turki grade tudi nove železnice in nove ceste. Iz Nazareta do Ludbe in od tam do Zale ob morski obali je železnica, tako da bo kmalu mogoče z železnicami potovati v Sihem, Samarijo, Genezaretskem jezeru do Damaska in do Sirije. — Čez puščavo Judejsko preko Jeriha in k Jordanu tečejo vlaki. Čez Jordan pa je postavljen velik železniški most. Skratka, Palestina se čudovito modernizira, in danes ni že skoro prav nič podobna tisti Palestini, ki jo je tolikokrat peš prehodil Jezus s svojimi somišljeniki. Stara poezija se je morala umakniti moderni praktičnosti in vojnim namenom.

Za kratek čas.

Znan obraz.

Neka angleška zdravnica, ki je bila znana tudi kot zagrizena sufražetka (boriteljica za žensko pravo), obvezuje ranjenega vojaka v bolnišnici. Pri tej priliki se začudi in pravi ranjencu: "Kako to, da se mi vaš obraz tako znan vidi? Gotovo sem vas že večkrat srečala."

"Je že mogoče", pravi londonški vojak: "v civilu sem namreč policist!"

Salonsko se je izrazil.

Pri odhodu na bojišče je častniški sluga nekega stotnika nje-govi "milostivi" zadržno obljubil, da bo takoj pisal in naznanil, če bi se gospodu stotniku kaj pripetilo: če bi bil ranjen ali bolan. Stotnik je nekega dne res dobil strel, in sicer v sedalo. Sluga se spomni svoje obljube ter piše vojno-karto stotnikovi soprogi. Hotel je seveda lepo in dostojno naznaniti nesrečo, ki se je stotniku pripetila, ter zapiše: "Naznanjam gospe stotnikovi, da je gospod stotnik dobil strel v obe lici. Obraz neranjen."

Po kitajski.

"Torej si bil celo na Kitajskem? Pa znaš gotovo tudi po kitajski govoriti?" "Seveda!" "No, kako se imenuje drevo v kitajskem jeziku?" "Tam." "In dva drevesa?" "Tam-tam." "In cel gozd?" "In cel gozd." "Tam ta-dram tam-tam."

Sitno.

Mlad doktor (v čakalnici, kjer čakajo bolniki): "Kateri najdaljši čaka?"

Krojač: "Jaz, gospod doktor! Jaz sem vam že pred enim letom naredil obleko!"

Oče in sin (Ribničana).

Sin: "Uoča, zekaj se pa konji ustrašijo, če srečajo motavji?"

Oče: "Kruota neumna, kaj bi se ti ne, če bi vidu ne cejsti, de gredo hlače same na španeir?"

Tudi izgovor.

Sodnik: "Pravite, da ste meso ukradli, ker ste bili lačni; pa vam ni bilo treba vendar celega koštruna ukrasti!"

Tat: "Ja, gospod sodnik, ko bi bil imel nož, bi si ga bil tri funte odrezal, pa nisem imel noža!"

Tolažba.

Moži je umrla huda žena. Prijatelj ga tolaži, češ, da je Mica že v Abrahamovem naročju. Nato odgovori mož: "Potem paš pomilujem Abrahamu, ker pri prvi priliki mu bo de skočila v lase!"

Španci zahtevajo Gibraltar.

"List 'La Tribuna'" je javno vprašal špansko inteligenco, kako sodi o zopetnem zavzetju Gibraltara. Od konservativne Maura do strank na levi se je odgovorilo: Ponoviti se mora zopet teritorialna nedotakljivost Španske. Več jih je izjavilo, da je Gibraltar sramota Španske. Senator Albas je izjavil: Sodim, da osrednji vele-silii gotovo zmagata. Ob porazu Anglije in Francije se mi zdi gotovo, da osvojimo Gibraltar.

NAŠI ZASTOPNIKI.

kateri so pooblašteni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle.

Jenny Lind, Ark. in okolica; Mihael Otraz.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovina, Denver, Colo.: Frank Skrabec. Leadville, Colo.: Jerry Jammik. Pueblo, Colo.: Peter Cullig, J. M. Sojta, Frank Janesh in John Germ. Salida, Colo. in okolica: Louis Ca stello (The Bank Saloon). Walsenburg, Colo.: Ant. Sattler, Clinton, Ind.: Lambert Bolskar. Indianapolis, Ind.: Alois Rudman. Woodward, Ia. in okolica: Lukas Podbregar.

Aurora, Ill.: Jernej B. Verbil, Chicago, Ill.: Frank Jurjovec, Depue, Ill.: Dan. Badovinac. La Salle, Ill.: Mat. Komp. Joliet, Ill.: Frank Laurich, John S. letel in Frank Bumblich. Oglesby, Ill.: Matt. Hribornik. Waukegan, Ill.: Frank Petkovič in Math. Ogrin.

So. Chicago, Ill.: Frank Černak in Rudolf Požek.

Springfield, Ill.: Matija Barborič. Cherokee, Kans.: Frank Režnik. Columbus, Kans.: Joe Knaflec. Franklin, Kans.: Frank Leskovec. Frontenac, Kans. in okolica: Franž Kerne in Rok Firm.

Kansas City, Kans.: Peter Schaefer. Mineral, Kans.: John Stale.

Mulberry, Kans. in okolica: Martis Kos.

Kings, Kans.: Mike Penell. Calumet, Mich. in okolica: Pavš Shalst in M. F. Kobe.

Manistique, Mich. in okolica: Franž Korzan.

So. Range, Mich. in okolica: M. U. Učkovich.

Aurora, Minn.: Jošip Fugina.

Chisholm, Minn.: K. Zgonc, Jakob Petrich.

Duluth, Minn.: Jošip Šarabon.

Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouš.

M. L. Kapeš, Jos. J. Pesel in Louis M. Perusek.

Eveleth, Minn.: Jurij Kotsč.

Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.

Hibbing, Minn.: Ivan Pounš.

Staville, Minn. in okolica: Jos. Ačič.

Newark, N. J.: M. M. Murrin. New Duluth, Minn.: John Jerina. Virginia, Minn.: Frank Hrovatich. St. Louis, Mo.: Mike Grabitak. Klein, Mont.: Gregor Zobec. Great Falls, Mont.: Math. Urigh. Red Lodge, Mont.: J. Koprivšek. Roundup, Mont.: Tomaž Paulia. Gowanda, N. Y.: Karl Sterniša. Little Falls, N. Y.: Frank Gregorčič. Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J. Marinčič, Chas. Karlinger, Jakob Resnik in John Prostor.

Barberton, O. in okolica: Alad. W. tant.

Bridgeport, O.: Frank Hoševac. Collinwood, O.: Math. Slapnik. Lorain, O. in okolica: J. Kumb. Youngstown, O.: Ant. Kikelj.

Oregon City, Oreg.: M. Justia. Allegheny, Pa.: M. Klarich.

Ambridge, Pa.: Frank Jakšič. Bessemer, Pa.: Louis Hribac.

Bradford, Pa.: Ivan Germ. Bridgeville, Pa.: Rudolf Pleterski.

Burdine, Pa. in okolica: John Kee sinski.

Canonsburg, Pa.: John Kokleš. Conemaugh, Pa.: Ivan Paik in John Zupančič.

Claridge, Pa.: Anton Jerina.

Broughton, Pa. in okolica: A. Džm. sar.

Darragh, Pa.: Dragutin Slavšič.

Dunlo, Pa. in okolica: Jošip Sušič.

Export, Pa. in okolica: Frank Treš bes.

Forest City, Pa.: K. Kalaz in Frank Leben.

Farell, Pa.: Anton Valentinčič.

Fitz Henry, Pa.: F. Gottlicher.

Greensburg, Pa. in okolica: Jošip Novak.

Irwin, Pa. in okolica: Fr. Demšar.

Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.

Luzerne, Pa. in okolica: Anton O. solnik.

Meadow Lands, Pa.: Georg Škulica.

Monessen, Pa.: Math. Kikelj.

Moon Run, Pa.: Frank Maček.

Pittsburgh, Pa. in okolica: Z. Jakšič.

I. Podvašnik, I. Magister in U. B. Jak koblec.

Steelton, Pa.: Anton Hren.

Unity Sta., Pa.: Jošip Škerj.

West Newton, Pa.: Jošip Jovan.

Willock, Pa.: Fr. Šeme in J. Petič nel.

Tooele, Utah: Anton Palšič.

Winterquartiers, Utah: L. Blazič.

Black Diamond, Wash.: G. J. Pa. centa.

Davis, W. Va. in okolica: J. Brošič.

Thomas, W. Va. in okolica: Franž Kocijan in A. Korenčan.

Grafton, Wis.: John Stampfel.

Kenosha, Wis.: Aleksander Podžič.

Milwaukee, Wis.: Jošip Tratašič in Frank Meh.

Sheboygan, Wis.: Heronim Veslija.

West Allis, Wis.: Frank Skot.

Rock Springs, Wyo.: A. Justia, Val. Stalich in Valentin Marcina.

Kemmerer, Wyo.: Jos. Motič.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLENDAR

za leto 1916.

Velja s poštnino vred 35 centov.

Obseg berila:

Domovini in narodu. (Pesem.) — Običajni Kalendar. — Strašne številke. — Kroglja. — Maska. — Razkritelj petroleja. — Red Marije Terezije. — Francija v vojnem času. — Jasna noč. — Moja ura. — Svetovna vojna in katoliška Cerkev. — Duševni blisk. — Pri sanitetnih kolonah, na bojišču. — Eksplezivne snovi. — V lekarni "Avstrija". — Iznajditelj podmorskega čolna. — Galipolis in Dardanele. — Julija Romain. — Rmena pošast. — Doživljaji v zraku. — Podzemljsko mesto v Wieliczki. — Čustvena udova. — Kovač. — Kolonialna posestva Nemčije. — Bodočnost Evrope. — Urednik. — Pohabljenec. — Le Betail. — O vzrokih svetovne vojne. — Petindvajset frankov. — Kako nastane strelni jarek. — Kdo je bil? — Klasični topovi. — Pes v vojni. — Belgijska armada. — Pri generalnem štabu. — O podobnosti dvojčekov. — Ljubni denar. — Srečanje. — Mobilizacija v Venezueli. — Špecialitete. — Prvi polet iz Evrope v Ameriko. — Čudne zgodbe. — Rdeči trak. — Pregled dogodkov svetovne vojne. — Kitajski tipi. — Smešnice. — Oglasi.

Sluke:

Italijanski vodljiv zrakoplov nad Benetkami. — Sestanek nemškega in avstrijskega cesarja. — Prevažanje avstrijskih čet preko reke San. — Turška artilerija na Galipolisu. — Prizor na cesti v Belgradu: učinek šestnajstpalčne avstrijske granate. — Potop angleške ladje "Majestic" v Dardanelah. — Avstrijska kavalerijska patrolja ob Visli. — Ruska infanterija v zakopih. — Italijani so vjeli avstrijskega špijona. — Avstrijski oklopni vlak v Galiciji. — Italijanski bersaljeri v boju. — Mrtveci v zavzetem belgijskem zakopu. — Italijanska

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota. Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Brad-dock, Pa. Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton Ohio. Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely Minn. Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn. Zaupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNICI:

MIKE ZUNICH, 421-7th St., Calumet, Mich. PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kan. JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O. JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POBOTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O. JOSEPH PISHLAR, 308-6th St., Rock Springs, Wyo. G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, št. 1, Ely, Minn. LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, št. 2, Ely, Minn. JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, št. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pri tožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bodo odzivalo. Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Iz Avstrije.

Varstvo kmetijskih pridelkov.

Avstrijska osrednja družba za varstvo poljskih in gozdarskih teženj je imela na Dunaju dobro obiskano sejo, v kateri se je sprejelo med drugimi tudi sledeče resolucije:

Ugovarja se proti vsem kakoršnimkoli protigranarnim (protikmetičnim) hujškarjam. Nadalje se ugovarja proti odredbam državnih oblasti, ki so glede prometa s poljskimi pridelki večinoma v nasprotju s odredbami osrednje vlade, ker je vsled takih odredb državnih oblasti v večini slučajev poljedelstvo, kakor tudi kupačje občinstvo težko prizadeto, in je enotno nastavljanje cen najvažnejšim življenjskim potrebščinam in promet s istimi na ta način bistveno zadržan. Stalni odbor gorej imenovane osrednje družbe zahteva, da se h kazenskim obravnavam zaradi dozdevnega draženja od strani poljedelcev pritegnejo strokovnjaki, katere imenujejo osrednje kmetične in gozdarske organizacije. Sodba teh strokovnjakov bi se naj pri sodnih priznavala kot podlaga za razsodbe. Obžaluje se, da se draženje velekapitalističnih kartelov, kateri so popolnoma po nepotrebnem zvišali cene za moko, krmila in vse pri kmetijstvu potrebne predmete — in znaša pri tem to zvišanje mnogo milijonov kron — ostane nezaznovano.

Z ozirom na vladno odredbo glede najvišjih cen za seno se je izrazila želja, da se naj pri prodaji manjših množin nestisnjene ali stisnjene seno dovolj proizvajalcu-kmetu pravica, da sme prodajati tako, kot določa naredba glede prodaje sena v trgovini, to je, da sme priručnati k določeni najvišji ceni še one dodatke, kakor računajo trgovci s senom.

Osvrednja družba je razpravljala tudi o temeljnih vprašanjih vprašanjih glede bodočega carinskega in trgovinsko-političnega avstro-ogrškega pogodbenega in trgovinskega ozemlja, kakor tudi glede drugih važnih vprašanj, ki so v zvezi z gospodarsko nagodbo z Ogrsko.

Vlado se je tudi pozvalo, naj zaradi varstva pristne strdi izda potrebne odredbe proti umetni strdi, katere domačemu čebelarstvu prizadeva obilo škode.

Kmečke zahteve.

Nemška agrarna stranka državne zbornice je imela na Dunaju dobro obiskano sejo, o kateri se je izdalo naslednje poročilo:

Z ozirom na dejstvo, da so se dosedaj vsi sovražni poizkusi, nas izstradati, odbili ob odporni sili domačega poljedelstva in da naj-boljša politika za preskrbo prebivalstva z živili obstoji v pospe-

vanju domačega poljedelstva, se je načelstvu kluba naročilo, da naj pri vseh osrednjih vladnih mestih stori potrebne korake, da se omogoči nemoteno nadaljevanje poljedelškega obrata. Posebno se je naglašalo, da se na letošnji spomladno setev radi težav, ki so nastale pri sjanju ozimne, obrača posebno pozornost in se naj v to svrhu glede kmečkega stanu potrebno ukrene, da ne bodo treple ne državne koristi in ne dobitih prebivalstva. Skrbeti se mora že sedaj, da bodo kmetje spomladni imeli dovolj konj na razpolago, ker se skoro v vseh pokrajinah države čuti občutno pomanjkanje vozne živine. Posebno se je v seji tožilo, da za razne kmečke potrebščine, krmila, umetna gnojila, ki se izdelujejo v tujini ter v Avstriji dovažajo, zasežejo in se po določeni najvišji cen po deželah razdelijo na kmetijske organizacije, in sicer po primernem ključu. Nadalje se je še načelstvu naročilo, da na najvišjem osrednjem vladnem mestu posreduje; da se krma, katero kmetje neobhodno rabijo za preskrbo živine čež zimo, istim pusti in da se stela, ki je nakopičena v gozdovih, uporabi za živino. Stranka je še razpravljala o nekaterih drugih važnih gospodarskih zadevah.

Preskrbinska podpora za rejence.

Deželnoobrambovsko ministristvo je odredilo, da so preskrbinske podpore za vpoklicane deležni tudi rejenci in stariši, ki imajo svojega rejenca kot črnovojnika v armadi. Nadalje imajo pravico do te podpore tudi pastorki, kojih oči je vpoklican pod orožje, in očimi ali mačehe vpoklicanih.

Nakup plemenskih kobil v Ameriki.

Kmetijsko ministristvo namerna nakupiti — če se izkaže to kot umestno — v Severni in Južni Ameriki večjo množino plemenskih kobil in jih porazdeliti po deželah. Povečini bodo to trinapolletne kobile raznih plemen od 145 pa preko 170 cm visoke. Še predno pridejo kobile na ladje, preišče jih zastopnik avstrijskega kmetijskega ministristva, če so za plemo ali ne. Konjerejem in kmetovalcem se prodajo kobile dražbenim putem. Vzkljena cena bo enaka svoti kupnine, prevoznine, zavarovalnine in drugih stroškov; znašala bo, kakoršnega plemena bo pač kobil, 1000 do 2000 kron. Kar ministristvo izkupi za kobile več, nego znašajo gori naštetih stroški, to se izroči deželi — deželnemu odboru ali kmetijski družbi —, da razdeli sorazmerno med one, ki so kobile pokupili, ali pa da se porabi za pospeševanje konjereje. Za začetek namerna kmetijsko ministristvo vpeljati 10.000 do 15.000 takih kobil, ako bo dobili kupcev. Če bi bila pa

potreba po takem materialu velika, kar bi se dalo lahko doznati po obilni prodaji, tedaj bi jih bilo mogoče dobiti tudi 50.000 ali več.

Vojaško-dajativna dolžnost sega do 55. leta.

Dne 21. januarja se je uradno razglasilo postavnica določila, s katerimi se vojaška dajativna dolžnost, ki je segala dosedaj samo do 50. leta, podaljša za obe državni polovici do 55. leta. Razlog za to podaljšanje je v tem, ker se je vsled trajajoče vojne vedno več za osebe vojne dajatve zavezanih oseb pritegnilo pod orožje ter je treba skrbeti za njihov nadomestek. Kar se dostaje uporabe teh oseb, starih več kot 50 let, se bodo uporabile le v avstrijskih pokrajinah za bojna ozemlja armade, in sicer neprenehoma kvečjemu 6 tednov. Potem se jim mora dati vsaj eden do dva meseca trajajoči dopust, predno se jih zopet vpokliče v službo. Vpoklic je po zakonitih določbah pridržan deželnoobrambovni ministristvu, katero bo skrbelo za enakomerno razdelitev. Uporabile pa se bodo te osebe samo v tistih krajih avstrijskega državnega ozemlja, ki ležijo izven ožjega ali širjega vojnega ozemlja. Ta odredba, ki je izdana za Avstrijo, kakor tudi isto določujoči ogrski zakon, velja samo za dobo sedanje vojne.

Vojaški testamenti.

Ker se čisto ne more poskrbeti za varno hrambo vojaških testamentov, je vojno ministristvo odredilo, da se lahko vsakdo posluž osrednjega katastra za testamente na Dunaju (Wien, VI., Maria-hilferstrasse) na dvojen način: 1. Vsakdo, pa naj bo vojak ali civilist, lahko z navadnim pismom naznani, kje se nahaja poslednja volja vojaka, nakar to zaznamuje v osrednjem katastru. To naznani lahko napravi testator ali tisti, ki hrani testament. Naznani vojaških oseb je pristojbin prosto, druge osebe morajo plačati 1 K. — 2. Vse vojaške osebo (tudi črnovojniki) in vojaški zavodi morajo med vojno sestavljati ne ali sprejete testamente poslati temu katastru v brezplačno hrambo. V življenju so vse zaznambe strogo tajne in zato se naznani potrebuje le na izrečno željo. V slučaju smrti pa se zapuščinskim sodiščem in dednim osebam dajejo primerna pojasnila.

Izpuščeni poljski vojni ujetniki.

Uradni list okrožnega poveljstva v Janovu poroča, da so izpuščili iz vojnega ujetništva Avstrije 1000 poljskih vojnih ujetnikov iz krajev, ki so jih Avstrijci zasedli na Rusko-Poljskem. Iz puščeni vojni ujetniki se vrnejo na svoj dom. Če se poizkus obnese, jih oprostite še več.

Katoliški duhovniki v vojni.

Padel je dosedaj, zadet od ruske krogle, samo en avstrijski vojni kurat, Slovenec Valentin Rozman, in sicer dne 30. avgusta 1914 v bitki pri mestu Golagora v Galiciji. 11 vojnih kuratov je umrlo vsled bolezni, ki so si jih nakopali na bojišču, 10 je bilo ranjenih, 41 pa jih je prišlo v vojno ujetništvo. Odlikovanih je izredno veliko katoliških duhovnikov, ki so bili vpoklicani v vojaško službovanje. Vojaški škof Bjelk (rod-dom Slovaki) je dobil duhovniški zaslužni križec I. razreda na belo-rdečem traku; več kot 460 vojaških kuratov je dobilo duhovniški zaslužni križec II. razreda na belo-rdečem traku. Skoro enako število katoliških duhovnikov je bilo odlikovanih za zasluge pri Rdečem križu. Veliko je tudi število takih, ki so dobili odlikovanje Signum laudis ali viteški križec Frane-Jozefovega reda na traku vojaškega zaslužnega križca. Poleg tega sta bila dva duhovnika odlikovana z duhovniški zaslužnim križcem I. razreda.

Napadalec na rajnega prestolonaslednika umrl.

V Tereziju na Češkem je v tamonjni kaznilnici umrl na jetiki Nedjelko Čabrinović, kateri je bil radi napada na rajnega prestolonaslednika Frana Ferdinanda obsojen na 20 let težke ječe.

Dr. Dudykivič na Ruskem obtožen.

Krakovski list "Naprzod" (Naprej) poroča, da se je proti bivšemu poslancu in voditelju galških rusoflov dr. Dudykiviču, ki je bil ob vojni pobegnil v Rusijo ter mu je tam bila izročena pomožna akcija za z njim pobegle njegove somišljenike, uvedla obtožba radi poverljivosti podpornih denarjev.

Gališka deželna banka se preseli v Lvov.

Gališka deželna banka in gališki Vojnokreditni zavod, ki sta bila doslej v Krakovu, sta dobila nalogo, da se vrneta v Lvov. Preselitev se izvrši v bližnjih dneh.

Knezonaškof olomuški.

Kapitelj v Olomucu na Moravskem je izvolil za olomuškega knezonaškofa dosedanega praškega knezonaškofa kardinala barona Skrbenskega. Praškimi nadškofom bo baje imenovan brnski škof grof Huyn.

DAROVI.

Ker je bil zadnji izkaz darovalcev za pokojnega Aleksa Močnika v Forest City, Pa., nepopolen, ga topot v celoti priobčamo:

Po \$2: John Dobeš, Frank Zapančič, Louis Benčina in Peter Presentz.

Po \$1: John Osolin, Karol Zalar, Wm. Sredensček, Mihael Zupančič st., Anton Zupančič, John Janežič, Anton Zagar, Louis Gerčman, Anton Skubic, Frank Glover, John Ribič, Mihael Sotlar, Louis Skubic, Marko Jeriha in družina Antona Markla.

Po 50¢: Wm. Gliha, Joe Lubie, Frank Ostanek, Bartelj Poverk, Joe Lavrič, Karol Kovačič, Blaž Karli, Martin Knez, John Pungercan, John Peterka, Frank Oven, Anton Bedene (?), Joe Povšek in Frank Rebernik.

Po 30¢: Fany Korošec, Joe Kotar in Uršula Oven.

Po 25¢: Joe Bukal, Tony Beber, John Marinčič, Elias Freedman, Joe Korošec, Joe Ostanek, Jož Skubic, Frank Gerčman, Joe Grill, Joe Matelka, Tony Polončič, Tony Sever, John Finch, Ignacij Perper, John Zupančič, Matej Sellar, Pavel Franceski, Andr. Oražin, Anton Goršek, John Razresen, John Piškur, Frank Kozlivičar, Joe Zidar, Joe Kutar, Fr. Sever, Jakob Guidica, Matija Zilhar, Lovrene Terdin, Martin Bohale, Frank Peve, Jakob Kocjančič, Ignacij Groznik, Anton Drašler, L. Žefran, Ignacij Gros, Matija Hudovernik, John Košar, Fr. Gerdevič, Joe Hervatin, Ignacij Grma, Joe Povhe, Joe Polončič, Anton Okoren, Frank Anžlovar, Bernard Gutnar, Anton Bregar, Antonija Beber, Anton Medved, Rudolf Roža, John Nagode, Louis Hiti, Leopold Žnidarskič, Frank Košir, John Korošec, Martin Jaklič, Matej Jančar, Ignacij Kostele, Frank Golobar, Louis Zoš, L. Markel in Rudolf Lavnikar.

Po 20¢: Agnes Lohar, Alojzij Gliha, Blaž Karli in Mike Peterka.

Po 15¢: Bartl. John Ozu (?), Marija Sever, Fran Janežič, John Rosina in Pavle Koren.

Po 10¢: John Sever, Frank Nagrašek, Lovrene Kotar in Frank Susman. Mihael Zupančič, Frank Elovor, Louis Benčina in Josip Lavrič, nabiralci.

POZOR, ROJAKI!

FRANK in ČILA TORI sta jo popihala od tu dne 15. decembra proti Federal, Pa., in potem ne vem kam. Odnesla sta mi svoto \$2500. Doma sta iz Griž v Savinjski dolini na Štajerskem. On je star 42 let, ona pa 35. \$25 nagrade dobi oni, ki mi naznani nju naslov. Sam Prtlaga, 226 James St., Akron, Ohio. (4-7-3)

IŠČE SE

strojarje za delati zunaj in znotraj. Dobra plača, stalno delo; hiše s 6 sobami po \$4 na mesec. Elk Tanning Company, (4-17-3) Falls Creek, Pa.

HIŠA NA PRODAJ.

Hiša ima 5 sob; zraven je hlev za dve kravi in potrebno poslopje za seno, koruzo in kokošnjak ter svinjak. En akter dobre zemlje je ograjene, na zemlji sta dva vodnjaka. Vse je 15 minut od premo-govega rova. Kdor se zanima, naj mi piše. Jacob Potočar, Dorrisville, Ill. Box 167, (4-6-3)

Slovanako-Amerikanski KOLEDAR ZA LETO 1918. Cena mu je 35c.

Dobi se pri: SLOVENIC PUBLISHING COMPANY, 82 Cortlandt St., New York

U zalogi ga imajo tudi nekateri naši zastopniki: Frank Sakser podružnice 6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. Charles Karlinger, 3945 St. Clair Ave., Cleveland, O. Fr. Leskovic, Box 44, Franklin, Kans. Ivan Pajk, 465 Chestnut St., Conemaugh, Pa. L. Balant, 112 Sterling Ave., Barberton, Ohio. M. Ogrin, 12 - 10th St., N Chicago, Ill.

H. Svetlin, 1016 St. Clair Ave., Sheboygan, Wis. Alois Rudman, 737 Holmes Ave., Indianapolis, Ind. M. Klarich, 832 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa. M. Perušek, Ely, Minn. in več drugih naših zastopnikov po drugih naselbinah. Fr. Cherne, 9534 Ewing Ave., So. Chicago, Ill. Rok Firm, Frontenac Kansas. Jakob Petrič, Chisholm Minn. Frank Gabrenja, Johnstown, Penna. Louis Vesel, Gilbert, Minn. Mat. Kamp, La Salle, Ill. Frank Skok, 438 - 52 Ave West Allis, Wis.

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOHNA UJČIČ. Do ma je iz Velikega brda na Primorskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Joseph Sluga, Box 44, Mayburg, Pa. (2-4-3)

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOHNA UJČIČ. Do ma je iz Velikega brda na Primorskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Joseph Sluga, Box 44, Mayburg, Pa. (2-4-3)

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOHNA UJČIČ. Do ma je iz Velikega brda na Primorskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Joseph Sluga, Box 44, Mayburg, Pa. (2-4-3)

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOHNA UJČIČ. Do ma je iz Velikega brda na Primorskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Joseph Sluga, Box 44, Mayburg, Pa. (2-4-3)

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOHNA UJČIČ. Do ma je iz Velikega brda na Primorskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Joseph Sluga, Box 44, Mayburg, Pa. (2-4-3)

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOHNA UJČIČ. Do ma je iz Velikega brda na Primorskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Joseph Sluga, Box 44, Mayburg, Pa. (2-4-3)

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOHNA UJČIČ. Do ma je iz Velikega brda na Primorskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Joseph Sluga, Box 44, Mayburg, Pa. (2-4-3)

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOHNA UJČIČ. Do ma je iz Velikega brda na Primorskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Joseph Sluga, Box 44, Mayburg, Pa. (2-4-3)

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOHNA UJČIČ. Do ma je iz Velikega brda na Primorskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Joseph Sluga, Box 44, Mayburg, Pa. (2-4-3)

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOHNA UJČIČ. Do ma je iz Velikega brda na Primorskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Joseph Sluga, Box 44, Mayburg, Pa. (2-4-3)

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOHNA UJČIČ. Do ma je iz Velikega brda na Primorskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Joseph Sluga, Box 44, Mayburg, Pa. (2-4-3)

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOHNA UJČIČ. Do ma je iz Velikega brda na Primorskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Joseph Sluga, Box 44, Mayburg, Pa. (2-4-3)

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOHNA UJČIČ. Do ma je iz Velikega brda na Primorskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Joseph Sluga, Box 44, Mayburg, Pa. (2-4-3)

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOHNA UJČIČ. Do ma je iz Velikega brda na Primorskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Joseph Sluga, Box 44, Mayburg, Pa. (2-4-3)

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOHNA UJČIČ. Do ma je iz Velikega brda na Primorskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Joseph Sluga, Box 44, Mayburg, Pa. (2-4-3)

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOHNA UJČIČ. Do ma je iz Velikega brda na Primorskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Joseph Sluga, Box 44, Mayburg, Pa. (2-4-3)

EDINI SLOVENSKI SALOON v Duluth, Minn. Bojnikom Slovincem naznanjam, da se nahaja moj SALOON pol bloka od Union postaje na desni strani W. Michigan St. št. 413. Za obilen poset se pripravim. JOS. SCHARABON.

Iščem dva prijatelja: ANTONA MUHVIČ, doma iz Žurg, in IVANA ZBRAŠNIK, doma iz Pa-pežov. Prosim ju, da se mi javita, ali pa če kdo ve za nju naslov, da ga mi naznani. — Jacob Sercer, Box 93, Warren, Ark. (2-4-3)

PRIPOROČAM SVOJ DOBRO UREJENI SALOON.

Na razpolago imam snažna preročišča po nizkih cenah. Delo se je tukaj začelo odpirati. JOHN RUPAR, 164 Reed St., Milwaukee, Wis. (26-2 8x 2x v t)

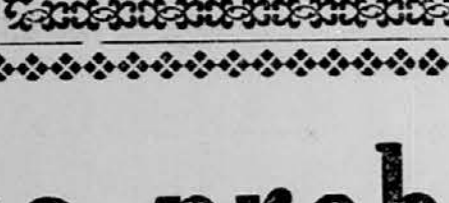

Dr. Richterjev PAIN-EXPELLER za revmatične bolečine, skruševost in neugodnost sklepov in mišic. Pristni prihaja v zavoju, kot je naslikan tukaj. Odložite vse zavoje, ki niso zapечатeni za Anchor varstveno znamko. — 25 in 50 centov v lekarnah ali na ravnost od F. AD. RICHTER & CO. 74-80 Washington St. New York, N. Y.

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOHNA UJČIČ. Do ma je iz Velikega brda na Primorskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Joseph Sluga, Box 44, Mayburg, Pa. (2-4-3)

Velika zaloga vina in žganja. MARIJA GRILL

Prodaja belo vino po 70c. gallon. Črno vino po 50c. Drožnik 4 galone za \$11.00. Brinjevec 12 steklenice za \$12.00. 4 galone (sodček) za \$16.00. Za obilno naročbo se priporoča Marija Grill, 5308 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio

Slaba prebava.

Kaj povzroča izgubo teka? Večkrat se pripeti, da nenkrat izgubimo tek in da se nam celo hrana upira. Zdi se, kakor da bi narava hotela zmanjšati množino hrane, ki zanjo ne more skrbeti. Oslabljeni prebavljalni organi ne morejo opraviti vsega navadnega dela ter se branijo sprejemati več. To pa kaže, da rabijo okrepčila, da bodo postali dovolj krepki za svoje delo brez utrujenosti. Želim vam priporočiti

TRINER-JEVO amepiško Elixir grenko vino

To sredstvo bo najprej očistilo notranjost, potem pa jo bo okrepilo in uredilo. Pomanjkanje teka in upiranje hrane bo potem polagoma izginilo in zopet boste imeli

ZDRAV TEK, TELESNO MOČ IN DUŠEVNO ČILOST.

Kakor hitro vam manjka ena teh življenjskih potrebosti, bi se morali poslužiti Triner-jeve amerikanskega Elikser grenkega vina in uspeh vas bo prijetno presenetil. Rabite to sredstvo tudi v slučaju

NEPRAVILNOSTI PO JEDI, ZAPRTJA, KISLEGA ALI GRENKEGA KOLCANJA BLUVANJA, ŽELODČNIH VETROV.

Lahko se zanesete, da vam bo dal Triner-jev amerikanski Elikser grenkega vina zaželjeno olajšanje. V lekarnah. Cena \$1.00.

JOS. TRINER, izdelovalec 1333-1339 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. Vsaka družina bi morala imeti na razpolago dobro sredstvo proti kašlju. Rajše bi se poslužili Triner-jevega sredstva proti kašlju "Triner's Cough Sdative", ki ne vsebuje nikakih strupenih snovi, kakor morfina ali kloroforma. Rabite, kadar kašljate, ste hripavi, ali pa, če vas boli vrat, itd. Cena 25 ali 50 centov, po pošti 35 ali 60 centov.

Iščem svojega prijatelja ANTONA MAHNIČ. Doma je iz Križa pri Sežani na Primorskem. Za njegov naslov bi rad izvedel, zato prosim, da se mi javi, ali pa če kdo ve zanj, da mi naznani njegov naslov. Kakor sem čul, nahaja se nekje v Pennsilvaniji. — Joseph Filipčič, 1777 E. 29th St., Lorain, Ohio. (2-4-3)

Novost!

Privesek k veržici za moške ali pa za ženske; vrate veržice izdelam z vašim imenom, dve črki, popolnoma zlat; 10 karat za \$8.50 in 14 karat za \$8.50. Pozlačeni takih priveskov ne izdelujem. Privesek bo natanko tako kot slika. Denar z naročilom je poslati na slovo: IVAN PAJK, JEWELER, 456 Chestnut St., Conemaugh, Pa.

POZOR ROJAKI! Najuspešnejše mazilo za ženske lase, kakor tudi za moške brke in brado. Od tega mazila zrastejo v 60ih tednih krasni gosti in dolgi lasje kakor tudi močkim krasni brki in brada in ne bodo odpadali in osiveli. Revmatizem, kostih ali trganje v rokah, zapestih in vrtilu, v osemih dneh popolnoma odpravim, rane, opekline, hule, ture, kraste in grizte, potne noče, kurje oči, ozehline v uar dneh popolnoma odstranim. Kdor bi svoje zdravila brez uspeha rabil mu jamčim za \$5.00. Prilite takoj po cenik, knjižico in žepni koledar in pošljite 4 cente v maršalk za poštino. JACOB WAHČIČ, 1092 E. 64. St., Cleveland, O.

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOHNA UJČIČ. Do ma je iz Velikega brda na Primorskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Joseph Sluga, Box 44, Mayburg, Pa. (2-4-3)

EMILE GABORIAU:

GOSPOD LECOQ

22 (Nadaljevanje).

Markiza je zapičila svoj oster pogled v krasen diamante in rekla po kratkem pomisleku:
— Da, ta uhan je bil nekoč moj. — Sama ne vem, kaj mi je bilo pred štirimi leti, da sem kupila par za petindvajsetisoč frankov. Mojster Doisty je bil spravljen velik dobiček. — Toda pozneje sem potrebovala denar in sem ga prodala.

— Komu pa?
— Presneto ste radovedni?
— Oprostite madama, jaz bi zelo rad dobil lastnika tega uhana. Markiza ga je začudeno gledala.
— Poštene ste! O! In mogoče imate centima v žepu!
— Madama!
— Dobro, dobro, To še ni vzrok, da bi zardeli, kakor kaka krst-kokrilka. — Uhana sem prodala baronici Watschau, če želite vedeti.

— Kje pa stanuje ta dama, gospa markiza?
— Na Pere Lachaise. — Ona je namreč lansko leto umrla. — Saj pravim, to so ženske dandanašnji. — Enkrat zapleše, malo jo prepriha sapica, pa je mrtva. — Ko sem bila še jaz mlada, smo deklice po vsakem plesu spile par velikih čaš vina in šle na prepih. — Tako je bilo vidite, in zato sem se zdaj tukaj.

— Toda madama — je vprašal Lecoq — baronica ima vendar lakeva dediča, moža ali otroka?
— Samo enega brata ima, ki je na dunajskem dvoru. — On je naročil barončnemu notarju, da naj vse dragocenosti proda na javni dražbi in da naj mu pošlje denar.
Lecoq ni videl, kaj početi. — Kakšna nesreča! — je zamrmral.
— Kakšna nesreča? — Diamant je vaš, Boga zahvalite. To je največje plačilo za vaše poštenje.

Zahvalil se je za pojasnilo in žalosten odšel naravnost v Faubourg Saint Honore, kjer je svoj čas stanovala baronica Watschau. Hišnik mu je povedal, da se je kumalo po barončini smrti vršila javna dražba in da so bile pri tej priliki prodane vse njene dragocenosti.

Tisto noč ni skoraj zatisnil očesa.
Naslednji dan se je odpravil na Boulevard Beaumarchais. V žepu je imel od Lacheneura podpisano pismo, katerega so bili našli pri mrtvem vojaku. — Na pismu je bil namreč pečat četrte kavarne v tem boulevardu. Kavarnar je takoj spoznal svoj papir in svoje črnilo, toda imena Lacheneur se ni spominjal niti on, niti njegova žena, niti natakar.

Lecoq ni vedel kaj storiti. — Samo eno upanje mu je še ostalo: Umirajoči vojak je rekel, da je bil Lachener bivši igralec. — To je bilo malo, nekaj je bilo pa vendarle.

Lecoq je obiskal tisti dan skoraj sto gledališč, govoril je skoraj z vseni portirji, tajniki in umetniki.

Kamorkoli je prišel, je vprašal: — Ali poznate nekega igralca po imenu Lacheneur?
— Ponavadi so mu odgovarjali z "ne", semtetraja je pa tudi kdo vprašal: — Kakšen pa je ta Lacheneur?
— Tega seveda ni mogel povedati.

V nekem gledališču so ga vprašali: — Kakšne vloge je igral? Lecoq ni vedel.

Na glavnem policijskem trgu je pregledal vse zapisnike, toda imena Lacheneur ni našel nikjer.
Lecoqova navada pa ni bila obupavati.

DEVETINDVAJSETO POGLAVJE.

Po štirinajstih dneh je časopisje že pozabilo na umor, ki se je dogodil pri "Grenadirju". Ko pozabi časopisje, pozabijo tudi ljudje. V justični palači, na prefekturi in v preiskovalnem zaporu so se pa še vedno spominjali tega slučaja, da, celo vedno bolj jih je zanimal; posebno Lecoqa in preiskovalnega sodnika.

Preiskovalni sodnik je skoraj vsak dan zaslíhal kako osebo, o kateri se mu je zdelo, da je zapletena v to zadevo, toda vedno in vselej brez vsakega uspeha. Antonija in krčmarica Millner sta zatrjevali, da ne vesta ničesar o celi stvari. Na njunih odgovorih se je pa vseeno poznalo, da sta dobili od Tovariša natančno navodilo.

Preiskovalni sodnik večkrat ni vedel, kaj storiti. Morilec je bil vedno bolj trdovraten in vedno bolj samozavesten. — Ko ga je zadnjič zaslíheval, mu je celo rekel:

— Ali me boste še dolgo imeli v samotni celici? — Ali me boste izpustili na prosto, ali me boste postavili pred porotnike? — Ali bom moral še naprej tako trpeti, kakor sem dozdaj? — Ali me še vedno smatrate za visokega gospoda?

— Toliko časa boste zaprti, dokler ne boste vsega pripoznali — je odvrnil sodnik.

— Pripoznal da bi. — Kaj pa hočete, da pripoznam?
— To sami preveč dobro veste.

Morilec je skomignil z rameni in rekel:
— Če je tako, bom pa do smrti zaprt.

Najbrže se je pripravljal na to, da bo dolgo časa zaprt. — Prosil je, da naj mu pošljejo kovčec, katerega ima spravljenega pri gospoj Millner. Ko ga je dobil, je bil neizmerno vesel. — Nadalje je tudi prosil, da naj mu dajo zvezek Berangerjevih pesmi. — Tudi to so mu dovolili. — Par dni kasneje se je začel učiti pesmi na pamet. — Ko se jih je par naučil, jih je začel prepjevati. — Glas je imel lep in milodonec. — Žalosten je bil le tedaj, ko se pogovarjal o svojem poklicu. Rekel je, da je zelo domotožen, in skoraj jokal je, ko je pomislil na svojo službo.

Kaznilniški ravnatelj ga je dal fotografirati in poslal odtise fotografije na vse kaznilnice v Franciji. — Prihajali so odgovori, v katerih je bilo izraženo obžalovanje, da ga nikdo ne pozna.

Dognalo se je, da je res nekdar živel neki Tringlot, ki je bil potujoči umetnik, pa tudi gospoda Simsona so se nekateri spominjali.

To so bili torej dovolj jasni dokazi, katerim ni mogel nikdo oporekati. Samo preiskovalni sodnik in Lecoq sta ustrajala pri svojih trditvah. O tej zadevi ništa z nikomur govorila niti besede. Če ste bila sama, sta ukrepala in premišljevala, toda do zaključka ništa mogla priti.

— Moj Bog! — je večkrat vzkliknil preiskovalni sodnik — zakaj si je vendar gospod d'Esceval zlomil nogo? — Če bi ne bil takrat padel, bi bil jaz danes rešen vseh skrbi.

— Da, res je — je odvrnil mladi dektetiv. — Preletel je bil že ves Pariz, skoraj v vsaki hiši je že bil, izvedel pa ni ničesar. — Slednjič je sklenil opustiti brezuspešno letanje in se posvetiti izključno le opazovanju jetnika.

— Od danes zanaprej — je rekel sodniku — bom tudi jaz jetnik kakor on. — Zaprt bom tako, da bom njega lahko videl, on pa mene ne bo mogel.

TRIDESETO POGLAVJE.

Nad celico, v kateri je bil Maj zaprt, je bilo neke vrste podstrežje, tako nizko, da je moral človek klečati, če je hotel biti v tem pro-

storu. Ko so nekega jutra odpeljali Maja na dvorišče, je šel Lecoq v svoje novo stanovanje. V tla je zvrtil malo luknjico, tako da je zamogel videti v celico. — Iz celice ni bilo mogoče videti te odprtine. Ko je bil Lecoq pri delu, sta stala kaznilniški ravnatelj in Gevrol pri vzhodu v podstrežje ter se smejala:
— Gospod Lecoq, ali bo to vsa opazovalnica?
— Da, gospod ravnatelj, to bo moja opazovalnica!
— Prav prijetno ne bo v tej luknji.
— Tako slabo pa tudi ne, kot si vi mislite. — Tla bom pregnil s debelo plahto, legel bom nanjo in gledal skozi odprtino v celico.
— Ali boste ponoči in podnevi tukaj?
— Da, ponoči in podnevi!
— Ali boste brez jedi in pijače?
— Ne, tako neumen pa nisem. — Oče Absint mi bo donášal hrano.

Gevrol se je na glas zasmejal, toda Lecoq je kmalo izprevidel, da je ta smeh prisiljen.

— Smiliš se mi, prijatelj Lecoq.
— Mogoče se vam smilim, pa kaj zato?
— Ali veš, kakšen boš, ko boš ležal na trebuhu in gledal skozi luknjico?

— Le povejte, nikar se ne sramujte!
— Podoben boš neumnemu naravoslovcu, ki gleda skozi lečo, kako se plazijo po tleh male živalice.

Lecoq je dovršil svoje delo. — Vstal je in rekel:
— Ta primera je dobra, gospod Gevrol. — Jaz bom ravnatoka opazoval svojega klienta kakor opazuje naravoslovec žuželke.

— Oho! — je vzkliknil Gevrol začuden.

(Nadaljevanje prihodnjič).

Ldobite "GLAS NARODA" skoro štiri mesece dnevno, izvzemši nedelje in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donáša dnevno poročila s bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan raspošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osobje lista je organizirano in spada v strokovne unije.

MODERNO UREJENA TISKARNA GLAS NARODA

VSakovrstne tiskovine
IZVRŠUJE PO NIZKIH
CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKE.

UNJSKO ORGANIZIRANA

POSEBNOST BOI

DRUŠTVENA PRAVILA,
OKROŽNICE — PAMFLETI,
CENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POŠILJATE NA:

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Kaj pravijo pisatelji, učenci in državniki o knjigi Berte pl. Suttner.

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem s velikim užitek prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga selo vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli...

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madame Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nebotično pomisliti, da se bližajo človeštvu boljši časi. Kratkotrajno: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovskij: To knjigo bi človek najraje poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj Peter Rosegger piše: Sedel sem v nekem gozdu pri Grieglach in sem bral knjigo z naslovom "Doli z orožjem!" Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju.

Ko sem jo prebral, sem zaželel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v šolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral....

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jih spisal ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom poslil. Ne bi tudi ta knjiga našla svoje apostolje, ki bi šli čez križemsvet in učili vse narode....

Financijski minister Dunajski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta čenaka Berta pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročajte jo pri:

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

NAZNANILO.

Čenjenim naročnikom v Pennsylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. ZVONKO JAKSHE, ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila. Upravništvo "Glas Naroda".

Brezplačen nasvet in pouk priseljencem.

"THE BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION" za državo New York varuje priseljence ter jim pomaga, če so bili osleparjeni, oropani ali če so z njimi slabo ravnali.

Brezplačna navodila in pouk v naturalizacijskih zadevah — kako postati državljan Združenih držav, kje se oglašiti za državljanske listine.

Sorodniki naj bi čakali novo-došle priseljence na Ellis Island ali pri Barge Office.

Oglasite se ali pišite: STATE DEPARTMENT OF LABOR, BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION. Newyorški urad: 230, 5th Ave., Room 2012.

Odrpo vsak dan od devetih dopoldne do petih popoldne in ob sredah od osme do devete ure zvečer.

Urad v Buffalo: 704, D. S. Morgan Building. Odrpo vsak dan od devetih dopoldne do petih popoldne in ob sredah od sedme do devete ure zvečer. (1x v t)

Rojaki, naročite se na "GLAS NARODA", edini slovenski dnevnik v Ameriki.

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravilam po najnižjih cenah, a delo trpežno in sanesljivo. V popravu sanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravkih vsamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakor kdaj kdo sahteva bres nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL,

1917 East 62nd St., Cleveland, Ohio

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij skih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

na 20tih straneh in vsaka stran je 10½ pri 13½ palca velika.

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev, držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znakah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR

[Notary Public]

v GREATER-NEW YORKU

ANTON BURGAR

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

IZDELUJE IN PRESKRBUJE

vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika. Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcah.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope \$1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedinjene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepračil, da dosepejo denarne pošiljatve tudi sada, zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino!

100 K velja sedaj \$14.00 s poštnino vred!

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.